Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $7.50 Metams

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, o Išlaimėsit Pasaulį!

No. 260 Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiad., Lapkričio (Nov.) 4, 1936 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXVI, Dienraščio XVIII

KRISLAI

Apie Puškiną.
Ko Reikia So. Bostonui?
Ignorantui Tiesos Nereikia
"Amerika" ir Laučka.
Rašo A. B.

Sovietų Sąjungoje neužilgo bus nepaprastai plačiai minima šimtmetinė sukaktis mirties garsaus poeto Puškino. Apie Puškiną mes visi esame šį tą girdėję, bet tik dabar, tiktai darbininkų tėvynėje šio didžio poeto darbai susilaukė pilno įkainavimo.

Noriu priminti "Laisvės" skaitytojams, kad drg. Jonas Kaškaitis parašė apie Puškiną ir jo veiklą nepaprastai įdomų straipsnį, kuris tilps ateinančiam žurnalo "Šviesos" numeryje. Kurie norite plačiau susipažinti su to nepaprastų gabumų revoliucinio poeto kūryba, būkite pasirengę įsigyti ir perskaityti drg. Kaškaičio straipsnį "Šviesos" No. 4.

So. Bostone įvyko du nepaprastai dideli lietuvių bendro fronto mitingai. Vienas buvo pora savaičių atgal apie Ispaniją, o kitas pereitą sekmadienį, apie Lietuvą. Buvo susirinkę tiek svieto, jog netilpo svetainėje.

Tą patį pereitą sekmadienį So. Bostone įvyko jo apielinkės lietuvių organizacijų konferencija ir suorganizavo Amerikos Lietuvių Kongreso Bostono Apielinkės Apskritį. Konferencija išrinko komitetą iš septynių narių. Į komitetą įėjo įvairių pažiūrų žmonės. Konferencija praėjo labai draugiškai ir labai sklandžiai.

Man atrodo, kad Mass. valstijoj komunistai ir keleiviniai socialistai labai gražiai susikalba. Michelsono, Bagočiaus ir kitų socialistinio nusistatymo žmonių atsinešimas linkui to viso judėjimo yra geras.

Bet štai ko trūksta mūsų komunistiniam judėjimui So. Bostone: *tvirtų ir skaitlingų partijinių jėgų.* Permažai mes turime lietuvių narių Komunistų Partijoj. Todel pusėtinai šlubuoja mūsų veikla. Apie tai turi labai rimtai pagalvoti mūsų simpatikai.

O ką turi daryti draugai partijiečiai? Jie turi imtis už darbo. Iki šiol So. Bostone lietuviai komunistai *savo vardu* veik nieko neveikė. Frakcija turi išdirbt ištisam sezonui programą ir ją pasiryžusiai pravesti. Aš žinau, kad mūsų simpatikai draugams pagelbės.

Aš pastebėjau, kad Smetonos medaliniams didvyriams nereikia nei tiesos, nei faktų. Toks Clevelando Karpius užsimerkia prieš šviesą ir su ja nesiskaito, nors ji jam akis svilintų. Pav., jis savo mazgotėje ve ką išgalvojo: "Maskva prikalbino kitas valstybes sudaryti nesikišimo sutartį, lai Ispanija pati išriša savo vaidus." Betgi faktas yra, kad šitą sutartį iškepė ne Sovietų Sąjunga, bet Francija ir Anglija.

Brooklyno katalikišką savaitraštį padėjo redaguoti Juozas B. Laučka. Pirmiau redagavo Vilniškis. Pastarasis niekados nė vieno krislelio gero nerasdavo, nematydavo komunizme. Laučka gi savo "Amerikoje" (spalių 30 d.) sako: *"Nereikėtų užmiršti, kad komunizmas ne visam neteisingas. Komunizmas teisingas savo protestavime prieš esamas neteisybes."* Už šitą pripažinimą p. Laučka gali susilaukti rūstingo prakeiksmo nuo savo kolegų, kurie dabar su savo "Pro Deo" paskelbė komunizmui baisų karą.

Bet už tai p. Laučka tikrai popiežiškai aiškina sažinės laisvę. Jis, pav., kritikuoja Sovietų naują konstituciją. Pripažįsta, kad joje užtikrinama žmogaus sąžinės laisvė, bet, girdi, "Ar tik toji sąžinės laisvė nereikš tai, ką sako kitas paragrafas, kurs pripažįsta prieštikybinės propagandos laisvę?"

Vadinasi, Laučka norėtų, kad Sovietai pripažintų tikybinę laisvę, bet uždraustų bedievinę laisvę. Bet tai būtų sąžinės pavergimas.

Madridui Apgint nuo Fašistų Reikės Didelių ir Sunkių Kovų

ISPANŲ FAŠISTAI BOMBARDUOJA MADRIDO PRIEMIESTĮ GETAFE

MADRID. — Per valdžios cenzūrą perleisti pranešimai sako, kad Ispanijos fašistai (itališkais ir vokiškais tankais, nazių ir Romos lėktuvais ir kitais iš jų gautais pabūklais) privertė pasitraukt respublikos gynėjus iš Pinto, 10 mylių į pietus nuo Madrido. Respublikiečiai taipgi apleido Fuenlabradą, 10 mylių į pietus nuo Madrido, pasitraukdami į drūtesnę poziciją.

Fašistai jau pradėjo patrankomis bombarduot Madrido priemiestį Getafe su valdžios lėktuvų stotimis tenai, už 8 mylių nuo Madrido centro.

Penktame fašistu lakūnų padarytame užpuolime lapkričio 2 d. buvo numesta penkios bombos ant daugiausia darbininkų gyvenamos Madrido dalies Vallecas.

Respublikos orlaiviai bombardavo fašistų karinį traukinį ir jų lėktuvų stovyklas Salamancoj ir Escalonoj, padarydami priešams daug žalos.

Ar Atsilaikys Madridas?

Socialistų Partijos organas "Socialista" rašo, kad jeigu fašistai iki šiol nepaėmė Madrido, nepaims jo ir toliau. O komunistu organas "Mundo Obrero" sako, jog apgynimui Madrido reikės sunkiu ir didelių kovu, o "iki šiol Madridas nei laimėjo nei pralaimėjo."

Socialistas ministeris pirmininkas Largo Caballero šaukia respublikos karius ir milicininkus laikytis kuo griežčiausios disciplinos ir nedvejojančiai klausyti komandos. Sako, tik šitaip tegalės laimėti karą prieš fašistus.

CHINIJOS PROTESTAS JAPONIJAI

SHANGHAI. — Chinijos valdžia spal. 30 d. stipriai užprotestavo Japonijai prieš Japonų armijos manevrus Tientsing - Peiping srityj, šiaurinėj Chinijoj; prieš Japonų šmugeliavima narkotiškų svaigalų į Chiniją ir prieš nužudymą Yang-Yung Tai, Chinijos laikino gubernatoriaus šiaurinėj šalies provincijoj Hupeh.

NEPAVYKO RINKIMAI ANGLIJOS DARBIEČIAMS

LONDON. — Rinkimuose trečdalio miestinių tarybų narių 372-juose miestuose Anglijoj, daugiausia vietų laimėjo konservatoriai (atžagareiviai) ir nepriklausomieji. Pasėkos 230 miestų rinkimų parodo, kad Darbo Partijos kandidatai dabar laimėjo tik 82 vietas tų miestų atstovybėse, kur iki šiol jie turėjo 230 atstovų.

Amerikos Valdininkai Neteisėtai Krėtė Ispanijos Laivą

NEW YORK. — Jungtinių Valstijų muitinės valdininkai padarė kratą Ispanijos garlaivyj "Sil." Norėjo patirt, ar jis neveš ginklų bei amunicijos Ispanijos valdžiai; bet jokių karo medžiagų laive nerado. Į jį buvo sukrauta tik 200 tonų drabužių, daugiausia suaukotų respublikos gynėjams.

Darydami šią kratą, Amerikos valdin. sulaužė vadinamą "bepusiškumo įstatymą." Tas įstatymas yra taikomas tokiems atsitikimams, kur viena šalis kariauja su kita. Bet Ispanijos valdžia nekariauja su kita šalim, o tik su savo krašto fašistais.

Italija Galutinai Atsimetanti Nuo Tautų Lygos

ROMA. — Pusiau valdiškas fašistu laikraštis "Giornale d'Italia" rašo, kad Italija apleido Tautų Lygą ir niekuomet į ją negrįš.

PLĖŠIKAI PRIVERTĖ BANKO VIRŠININKA IŠNEŠT JIEM PINIGUS

HILLSIDE, N. J. — Trys plėšikai, grasindami revolveriais dviem Trust Kompanijos banko tarnautojam ir trims kostumeriams, privertė banko sekretorių-iždininką maišais išnešti $6,000 ir sumesti tuos pinigus į plėšikų automobilį. Plėšikai paspruko.

PAMALDOS UŽ "OISTERIŲ DŪŠIAS"

TOBA, Japonija. — Didžiausias Japonijoj perlų biznierius Kokichi Mikimoto spal. 30 d. užsakė buddistų kunigams atlaikyt pamaldas už "dūšias oisterių," kuriuos jis (geriau sakant, jo samdiniai) nužudė, bejieškant juose perlų. Per paskutinius 30 metų jis tuo būdu nužudęs šimtus milionų oisterių.

PREZIDENTAS ROOSEVELT

Leidžiant laikraštį į spaudą, ateina pranešimai, kad Rooseveltas gauna daugiau balsų į prezidentus, negu republikonas Landon. Rinkimų pasėkas tikriau paskelbt tegalima bus tik rytoj.

SSRS REIKALAUJA BLOKADUOT PORTUGALŲ UOSTUS

LONDON. — Bepusiškumo komisijos posėdyj Sovietų atstovas Maisky lapkr. 2 d. vėl reikalavo, kad Anglija ir Francija savo karo laivais užblokaduotų Portugalijos prieplaukas, idant per jas negalėtų Italija ir Vokietija įvežti karo pabūklų Ispanijos fašistams.

Portugalijos atstovas Fr. Caheiros "su pasipiktinimu" atmetė tą pasiūlymą; sako, tai esąs "įžeidimas" Portugalijai.

Bepusiškumo komisijos pirmininkas, anglas lordas Plymouth siūlė siųst tėmytojus ant Ispanijos sienų, žiūrėt, ar kas negabena ginklų naminiam Ispanų karui. Sovietų atstovas atsakė, jog tėmytojai negalėtu sulaikyt gabenimą orlaiviais ginklų ir amunicijos Ispanų fašistam iš Vokietijos ir Italijos.

Italija Neužsileisianti Anglijai Viduržemyj

ROMA. — Kiek Anglija didins savo karo laivyną, tiek proporcionaliai ir Italija drūtinsis ant marių, sako Mussolinio laivyno valdininkai. Nesenai pats Mussolinis pareiškė, jog, apart statomų dviejų karinių didlaivių po 35,000 tonų įtalpos, Italija budavojasi dar kelis tuzinus naujų karo laivų: ir žada savo jūrininkų skaičių pakelt nuo 60,000 iki bent 100,000.

UŽMUŠĖ MYLIMA NAŠLĘ IR PASIKORĖ.

ROCHESTER, N. Y..—Fr. Hept, 63 metų amžiaus, užmušė savo mylimą našlę Liliją Earlienę, 42 metų, josios name ir pasikorė todel, kad jinai atmesdavo jo meilinimąsi.

2,000 ETHIOPŲ PARTIZANŲ UŽPUOLĖ FAŠISTUS

ADDIS ABABA. — Du tūkstančiai ethiopų partizanų lapkr. 2 d. netikėtai užpuolė Italijos kariuomenės būrį kelvie į Glambianą, srityje didžiųjų Ethiopijos ežerų. Smarkiame mūšyje daugelis liko užmušta ir sužeista iš abiejų pusių, iki italai paėmė viršų. Tada ethiopai pasitraukė į kalnus.

Japonų Policija Kankino Anglų Jūreivius Nuovadoj

LONDON. — Anglijos karo laivynas atidėjo savo "geros valios" atsilankyma i Japoniją. Tai todel, kad Japonijos polic. areštavo ir bjauriai kankino tris Anglijos jūrininkus Keelinge, Formosoj. Tie jūrininkai buvo užsimokėję japonui taxi vežikui; bet jis pareikalavo antro mokesčio. Kilo trukšmas. Tada vežikas pasišaukė policiją. Du liūdytojai parodė, kad jūrininkai buvo jau užsimokėję; bet Japonijos policija vis tiek kankino juos nuovadoje, reikalaudama "prisipažint."

Suėmė Du Francūzų Komunistus už Italų Fašistų Apkūlimą

Paryžius. — Areštuota du komunistai, dalyvavę užpuolime ant Italijos konsulo ir kitų italų fašistų laike jų mitingo Chambery.

Darbininkų minia sudarė smarkią demonstraciją prieš teismą, kurin buvo atvesti tiedu komunistai. Žmonės šaukė: "Šalin Mussolini!"

Shanghai, Chinija. — Mirė kadaise buvęs Chinijos ministeris pirmininkas Tuan Chi-jui, 72 metų amžiaus.

Senieji Vadai Laužysią Jūrininkų Streiką Rytiniame Pakraštyje

KAI-SHEK ŠAUKIA SUNAIKINT CHINŲ SOVIETUS

LOYANG. — Chinijos fašistinis diktatorius Chiang-Kai-shek lapkr. 2 atsišaukė į šiaurinės Chinijos vadus susivienyt ir sunaikint Chinijos darbo žmonių Sovietus. Jis, tačiaus, nieko rimto nedaro atmušt Japoniją, kuri laipsniškai smaugia ir grobia svarbiausias Chinijos provincijas šiaurėj.

Hitlerio ir Italijos Sukurstytas Perversmas Iraqe

PARYŽIUS. — Tai Mussolinio ir Hitlerio propaganda sukurstė Iraq'o armijos vadus nuverst to krašto valdžią pereitą savaitę, kaip tvirtina francūzų dienraštis "Echo de Paris" ir Anglijos darbiečių organas "Daily Herald." Iraq'o valdžia buvo palanki Anglijai.

Iraq. Mesopotamijoj, buvo paskelbtas "nepriklausomu" kraštu 1921 m., Anglijos globoj. Jis nepaprastai gausingas naftos-aliejaus versmėmis.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Paryžius. — Pranešama, kad Hitlerio valdžia perkėlė garsiausią Vokietijos darbininkų vadą Ernstą Thaelmanną iš kalėjimo į koncentracijos stovyklą.

Ticonderoga, N. Y. — Bemedžiodamas briedžius, D. Hartmann atsitiktinai nušovė savo brolį.

Minneapolis, Minn. — Sustreikavo 400 darbininkų Pillsbury malūne del to, kad samdytojai paleido iš darbo 128 darbininkus.

Detroit, Mich. — Vyskupas Gallagher nežada uždaryt politikoj burnos savo kunigui Coughlinui ir po rinkimų.

London. — Manoma, kad Mussolinis nori atstumt Angliją nuo Francijos ir sudaryt prieš-sovietinį frontą su anglais.

Salamanca, Ispanija, lapk. 3. — Fašistai sakosi užėmę Pinto miestelį už desėtko mylių nuo Madrido. Ispanijos valdžia tatai užginčija.

London. — Šėlstanti audra beveik pusiau perlaužė amerikonų tavorinį laivą "Bessemer City." Visus 33 jo jūrininkus išgelbėjo anglų valtis.

UNIJA ATMETĖ BOSAM PATAIKAUJANTĮ VALDIŠKĄ PASIŪLYMĄ

NEW YORK. — Marininkai metė darbą jau 32 laivuose New Yorko uoste, paskelbdami "sėdėjimo" streiką. Šitaip čia streikuoja apie 4,000 jūrininkų ir laivų darbininkų, išreikšdami vienybę su streikieriais vakarinio Amerikos pakraščio.

Streiką New Yorke paskelbė marininkų masinis susirinkimas pereitą šeštadienį, vadovaujant Jūrininkų Apsigynimo Komitetui su Jesephu Curranu pryšakyj.

Dabar viršininkai Tarptautinės Jūrininkų Unijos, priklausančios Darbo Federacijai, šį streika New Yorke ir kitose rytinėse prieplaukose apšaukia "neteisėtu" bei "komunistiniu." Taip deklamuoja ypač David Grange, trečias viceprezidentas tos unijos. Jis lapkr. 2 d. užreiškė, kad unijos valdyba pati statys "darbininkus" (streiklaužius) į streikierių vietas.

SAN FRANCISCO, — Generalis jūrininkų streikas vakariniame šalies pakraštyje sustabdė visus laivus Pacific vandenyno prieplaukose. San Francisco srityj, apart laivų, tapo užstreikuota ir 55 krovinių sandėliai. Streikan išėjo dar 3,500 laivakrovių.

SAN DIEGO, Cal., kompanijos pasisamdė jau 2,000 skebų laužyt marininkų streiką.

Jūrininkų unija atmetė valdžios tarpininko admirolo H. G. Hamleto pasiūlymą eiti į taikos derybas su samdytojais. Unija sako, kad jis siūlo derėtis ir del tokių punktų, kuriais marininkai atmeta bet kokias derybas; butent, jie reikalauja, kad kompanijos iš sykio pripažintų du punktu iš senosios sutarties: samdyt darbininkus tik iš unijos kontroliuojamų svetainių ir palikt tas pačias darbo valandas, kaip kad buvo pagal senąją sutartį.

RAUDONASIS KRYŽIUS KAIPO ISPANŲ FAŠISTŲ CIELIUS

Barcelona, Ispanija. — Dr. Ken. Loutit, galva anglų Raudonojo Kryžiaus Huescos fronte, Ispanijoj, liūdija, kad fašistų lakūnai pirmiausiai mėto bombas ant respublikiečių Raudonojo Kryžiaus ligoninių, bombarduoja Raudonojo Kryžiaus traukinius ir kulkasvaidžiais šaudo tuos, kurie neša sužeistus respublikos karius iš mūšių lauko.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisve Inc.
every day, except Sunday
427 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.50
Foreign countries, per year	$7.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$4.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Svarbios Sukaktuvės

Paskendę prezidentinių rinkimų kampanijoj, mes apie kitus didžiuosius darbus mažai teprisiminėme. Vieną iš didelių įvykių turėsime šiomis dienomis. Juk Lapkričio mėn. 7 diena arti. O tą dieną sukanka lygiai 19-ka metų nuo pradžios proletarinės revoliucijos Rusijoj.

Įvykis tokis didelis, taip svarbus, kad jis būtinai turi būti atžymėtas. Be abejo, kad Jungtinių Valstijų Komunistų Partija ir kitos organizacijos įvairiose vietose tam tikslui suruoš masinius mitingus paminėjimui taip svarbių sukaktuvių.

Lietuviai darbininkai privalo jose dalyvauti. Daugiau: jie privalo nuodugniau susipažinti su Sovietų Sąjunga, su josios paskelbtu naujos konstitucijos projektu, su visas eile pasiekimų, padarytų laike 19-kos metų gyvavimo.

Brooklyniečiai tąsias sukaktuves minės lapkričio 8-tą dieną Labor Lyceum svetainėje — dienraščio "Laisvės" metiniam koncerte, kuris šiemet turės būti didesnis ir ryškesnis, negu kada nors.

Dėlei Liaudies Fronto Sudarymo Argentinoj

Uruguajiečių "Darbas" talpina sekamą:

Atsakius Argentinos radikalų partijai į kompartijos pasiūlymą sudaryti Liaudies Frontą, — Urugvajuj, ypatingai Montevidejuj susidarė įvairių gandų ir komentarų.

Kompartijos Centro Komitetas, atsakydamas į šiuos gandus, padarė šį oficialų pareiškimą:

Pradedant su visomis populiarėmis jiegomis bendradarbiavimą demokratijos apgynimui, kompartija neturi jokių paslėptų tikslų. Partija buvo ir yra vedama gero noro, padėti išgelbėti tautą nuo fašistinio barbarizmo. Pareiškiame, kad neturime pretencijų bei norų, nustatyti naują, arba nukreipti istoriniai demokratinę radikalų partijos liniją arba orientaciją.

Bet priešingai: vedami mažų partijos interesų, norime suvienyti mūsų jėgas su kitomis Argentinos demokratijos jėgomis. Žengti pirmyn žingsnis žingsnin su radikalų ir kitomis populiarinėmis partijomis, ne proletariato diktatūros įsteigimui, bet garantuoti Argentinoje demokratinį režimą, pagrįstą ištikimu ir doru tautinės konstitucijos pildymu.

Reakcingi Pasimojimai Uruguaju

Montevideo lietuvių darb. laikraštis "Darbas" įtalpino to krašto Komunistų Partijos Centro Komiteto į žmones atsišaukimą reikale gynimosi nuo reakcininkų pasimojimų. Atsišaukimo pradžia skamba:

Pavojingiausio Liaudies demokratinių laisvių priešo, pono Luiz Alberto de Herrera frakcija—įnešė parlamentan įstatymo projektą, nukreiptą prieš kompartiją, visas opozicines partijas ir organizacijas. Jeigu minimas įstatymas bus parlamento priimtas, tai kompartija su visomis opozicinėmis partijomis, syndikatais, populiariais universitetais, svetimšalių ir studentų Centrais,—bematant taps nublokšta į nelegalumą. Taipgi bus ištremti iš Urugvajaus visi svetimšaliai darbininkai turintieji progresyves idejas.

Šie Herreros tikslai yra aiškūs: apsivalinus nuo opozicijos turėti galimybę laisvomis rankomis pildyti savo kompromisus su imperialistais ir parduoti Urugvajų svetimiems kapitalistams,—kartu sugriauti bepradedantį organizuotis populiarų Liaudies Frontą.

Kompartija tapo išnetyčių neužklupta su minimu reakcionierių ir valdžios įstatymo projektu. Proletariška spauda plačiai rašė apie šias reakcionierių valdžios makinacijas išaiškindama, kad valdžia ieško būdų ir priemonių gauti progos užpulti visu savo žvėriškumu ant proletariato ir visos liaudies.

Išanalizavęs minėto reakcininkų pasiūlymo turinį, Partijos Centro Komitetas šaukiasi:

kuogreičiausiai įstoti visu tvirtumu ir pasiryžimu, kurio reikalauja sunkus ir sprendžiamas kovos momentas į bendrą kovą visas opozicines partijas, proletariatą, tautines svetimšalių, kultūrines ir studentų organizacijas ir kartu visą Urugvajaus liaudį, kad užkirtus kelią reakcingiausiems ir sprendžiamiems diktatūros palaikytojų (pritarėjų) sluoksnių planams.

Iš kadaise buvusios laisvos (galima sakyti laisviausios Pietų Amerikoj) respublikos, Uruguajus kas kart vis labiau ir labiau virsta į reakcingą šalį. Jei visi laisvę mylį žmonės reakcininkams nenusuks sprando šiuo tarpu, tai Uruguajus gali patapti tikrai nacišku kraštu.

Ar Pažabos Kunigą Coughliną?

Detroito katalikų diocezijos vyskūpas Gallagher sakoma pareiškęs spaudos korespondentams, būk tuojau po rinkimų jis uždėsiąs ant demagogo kunigo Coughlino galvos apinasrį ir tąjį "tėvelį" gerokai pažabosiąs. Esą, vyskūpas neleis jam daugiau kolioti Rooseveltą.

Reikia priminti, kad kunigas Coughlinas turi labai plačią gerklę ir piktą liežuvį. Sakydamas kalbas, jis žodžių nepasirenka. Kelis kartus jis buvo užpuolęs prezidentą Rooseveltą tokias žodžiais, kokių joks kitas kalbėtojas nevartoja. Keliais atvejais kun. Coughlin buvo (turbūt to paties vyskūpo) priverstas atsiprašyti prezidento, nuryti, ką išspjovė. Žinoma, tai nebuvo skanu, bet demagogas kunigas Coughlinas tai padarė.

Įdomu, ar vyskūpas pažabos kunigą Coughliną tik nuo koliojimo prezidento Roosevelto, ar jis bandys suvaržyti jį ir apskritai nuo koliojimo žmonių, kitaip manančių. Kun. Coughlinas labai dergia komunistus — pastaruosius jis pasirengęs (taip sakė viešai) net šaudyti, jei tik jam būtų progos.

Jei vyskūpas bandys neleisti kunigui kolioti prezidentą Rooseveltą, o komunistus ir kitus laisvai mąstančius žmones jam leis dergti, ant jų visaip meluoti, tai visvien mažai vyskūpas pasitarnaus žmonių priimtai dorovei.

Tokį demagogą, kaip kunigas Coughlinas, vyskūpas turėtų suvaldyti taip, kad jis nebegalėtų nieko kolioti. Iš to būtų naudos ir pačiai katalikų tikybai.

Iki šiol kun. Coughlinas darė gėdą kiekvienam doram katalikui savo tiradomis prieš sau nepatinkamus žmones.

Vaikus ir Moteris!

Ispanijos fašistai pradėjo atakas ant vaikų ir moterų. Išsikėlę augštai padangėse (vokiečių ir italų fašistų orlaiviais) virš Madrido, jie leidžia bombas į vaikus ir moteris ir žudo juos. Pastaromis dienomis arti 300 vaikų ir moterų išžudyta.

Valdžios jėgos, aišku, galėtų panašiai padaryti priešo teritorijoj. Bet respublikos valdžia žino, kad jeigu ji šitaip šaudys beginklius, nieku nekaltus vaikus ir moteris, tai ji (1) gali susikelti prieš save žmones ir (2), svarbiausiai, ji be reikalo naikins savo šalies piliečius.

Dėlto valdžios jėgos, darydamos iš oro atakas ant priešo pusės, diriguoja jas į karines vietoves, į orlaivių stovyklas ir į kitas panašias vietos, griežtai karinio pobūdžio.

Fašistams, žinoma, nerūpi žmonių gyvybės. Jiems nerūpi šalies ateitis. Jie, pagaliau, jau žino, kad liaudis prieš juos. Dėlto jie ir žudo, naikina beginklius gyventojus. Jie pūstija viską, ką pagrobia.

Kuniginė spauda, rašydama apie tuos baisius fašistų žygius, nei žodeliu jų nepasmerkia. Jiem šimtai nekaltų vaikų ir moterų—niekai. Bet jiems svarbu kunigija, kuri su ginklu rankoje, kauja respublikos gynėjus. Jei kur nors mūšiuose žuvo kunigas ar vienuolis (gal būt sušaudęs jau ne vieną respublikos gynėją), tai mūsiškė klerikalų spauda delto plyšta rūstybe.

Svarbu priminti ir tai: Ispanijos augštoji katalikų dvasiškija laimina fašistus, šventina jų ginklus, orlaivius ir kitus įrankius, kuriais šie žudo nekaltus žmones ir vaikus. Kunigija skelbia, būk dievas einąs su fašistais, dievas jiems padedąs ir padėsiąs. Katalikai darbininkai turėtų tuomet paklausti savo dvasiškijos šio paaiškinimo: Kodel gi tas dievas tokis baisus? Kodel jis padeda fašistams naikinti šimtus nekaltų Madrido moterų ir vaikų?!

IŠ LIETUVOS

KARMELITŲ PLIAŽE GYVENO ATSISKYRĖLIS ŽMOGUS - AMERIKONAS

KAUNAS.—Karmelitų pliaže, bufeto būdelėj buvo padarytas nedidelis rūsys vaisvandeniams sudėti. Po maudymosi sezono tas rūsiukas paliko tuščias.

Spalio mėn. 11 d. aplink tą vietą lakstydami vaikai ir po buvusį bufetą belandžiodami pastebėjo rūsyje krebždant kaž-kokį gyvą daiktą. Vaikai, išsigandę, parbėgo namo ir apie radinį pranešė tėvams. Pagaliau duota žinia policijai. Policininkas nuėjo į buv. pliažo bufeto rūsį ir čia rado besivoliojantį žmogų. Rūsio gyventojas apžėlęs barzda ir ilgais plaukais, išdžiūvusios jo lūpos ir tik žybčioja akys. Žmogus taip buvo išalkęs ir nusilpęs, kad atsikelti nebepajėgė ir į šalis vartėsi tik liemeniu, alkūnėmis pasiremdamas. Tačiau, atrodė, jis yra pilnoj sąmonėj ir klausiamas atsakinėjo: esąs Aleksas Spaitys—36 met. amž., iš Biliūnų km., Skapiškio v., Rokiškio aps.

Prieš porą mėn. jis atvažiavęs į Kauną geresnio gyvenimo ieškoti. Atvažiuodamas atsivežęs 700 lt. Kaune susidėjęs su gerais vyrais, kurie kalbėję tik francūziškai. Su tais šešiais gerais vyrais Spaitys ir apsigyveno šiame rūsyje. Kurį laiką bendrai pagyvenus, "geri vyrai", vienas po kito rūsį apleidę, o Spaitį vis laikę ir maitinę. Maisto pristatymas kasdien ėjęs vis silpnyn. Paskutiniuoju metu Spaičiui tie jo draugai atnešdavo kas antrą dieną tik kavos su duona. Spaičio 700 lt. irgi nepastebimai ištirpę.

Rūsyj Spaitys rastas apsikandęs duonos gniūžulą. Sakosi, jau pusę dienos tą gniužulą burnoje voliojąs, bet negalįs nuryti—seilių nesą.

Toliau klausiamas Spaitys pasipasakojo, kad prieš dvejus metus jis sugrįžęs iš Amerikos, o prieš vykdamas į Kauną Rokiškio apskrityj dirbęs prie miškų eksploatacijos darbų. Jo drabužiai užsieninės medžiagos ir dar geri, tik guolyje suvolioti; geri viršutiniai ir apatiniai marškiniai, pusbačiai, du šilkiniai kaklaraiščiai ir kt. rodo, kad anksčiau jo gerai gyventa.

Pasą sako turįs, bet guolyje ilgai rausės ir negalėjo surasti.

Kas tie jo buvę draugai "geri vyrai" dar neišaiškinta.

A. Spaitys paguldytas miesto ligoninėn. Jo asmenybė ir ar normalus—tiriama.

NATURALINIS GYVENTOJŲ JUDĖJIMAS.

Per 8 mėn. šiemet priaugo 19.757 gyventojai

KAUNAS.—Centr. stat. biuro duomenimis, šiemet per rugpjūčio mėnesį visoje valstybėje buvo 1.219 jungtuvių (1935 m.—1.161, 1934 m.—920), gimė 5,232 kūdikiai (1935 m.—4,514, 1934 m.—4,855), mirė 2,918 asmenų (1935 m.—2,281, 1934 m.—3,712) ir priaugo 2,314 asm. (1935 m.—2,233, 1934 m.—1,143).

Lyginant praėjusių dvejų metų to pat mėnesio vidurkiu, jungtuvės padidėjo 17,2%, gimimai—11,7% ir naturalinis prieauglis—37,1%, o mirimai sumažėjo 2,6%.

Iš viso šiemet per pirmus 8 mėn. buvo 13,338 jungtuvės (1935 m.—13,096, 1934 m.—12,842), gimė 42,456 kūdikiai (1935 m.—39,233, 1934 m.—41,571), mirė 22,699 asm. (1935 m.—24,099, 1934 m.—23,827) ir priaugo 19,757 asmenys. (1935 m.—15,134, 1934 m.—17,744).

Lyginant su praėjusių dvejų metų tų pat mėnesių vidurkiu, šiemet jungtuvės padidėjo 2,8%, gimimai—5,1% ir naturalinis prieauglis—20,2%, o mirimai sumažėjo 5,3%.

Iš gimusių rugpjūčio mėnesį 6,3% buvo gimę nemoterystėje (1935 m. — 7,0%, 1934 m.—7,1%). Iš visų gimimų šiemet per pirmus 8 mėnesius gimusieji nemoterystėje sudarė 7,0% (1935 m.—7,4%, 1934 m.—7,5%).

SUĖMĖ TELŠIŲ MIESTO TARYBOS NARĮ

KAUNAS. — Saugumo policija areštavo Telšių m. tarybos narį Domą Ročių ir perdavė vietos komendantui.

LAIŠKAS IŠ FRANCIJOS

Kada aš gyvenau Francijoj, mieste Villerupt, tai 1928 metais atvyko keli politiniai emigrantai iš Lietuvos — draugas Šneideris ir draugas Ulevičius. Jiems atvykus buvo tuojaus sukurta lavinimosi ratelis, kuris labai gerą įtaką turėjo tarp Vilerio lietuvių. Kadangi policija nedavė leidimo, tai veikėm slaptai, tik ne ilgai. Lietuvos valdžia sužinojo, kad Francijoj Villerio miestelyj randasi virš 100 lietuvių darbininkų, tuojaus pasiuntė provokatorių kunigą Kurpavičių, buvusį žemės ir miškų tvarkytoją. Jam atvykus į Villerį, vyrai jo visai nesileido artyn, ir nieko gero negirdėjo del savo biznio, vien tik reikalavimus, kad grįžtų greičiau Lietuvon ir kad nešaudytų darbininkus, paliusuotų politinius kalinius, sušelptų politinių kalinių šeimynas ir tt. Bet atsirado keletas asmenų, kurie pasiūlė kunigui išklausyti jų nuodėmes bei prasižengimus prieš religiją. To Kurpavičiui ir reikėjo, delto jis ir atvažiavo. Kurpavičius išvažiuodamas pagimdė keletą provokatorių, kurie mus pradėjo sekioti ir pranešti policijai. Kartą provokatorius užvedė policiją į mūs susirinkimą, tapo areštuoti d. Šneideris ir d. Ulevičius ir tuojaus išdeportavo (Ulevičių Argentinon, Šneiderį Sovietų Sąjungon).

Kiti lietuviai nelaukė deportavimo, prieš areštavimą pasišalino toliau į Francūziją ir gyvena iki šiai dienai, jau pradeda atbusti.

Mano buvo sunkus gyvenimas, nes išbuvau Afrikoj 5 metus atsiskyręs nuo lietuvių darbininkų. Ačių "Vilnies" administracijai, kuri man siuntė laikraštį veltui.

Šiais metais rugpjūčio mėnesį buvau nuvykęs į Villerį. Taip pat pakvietė ir į policiją, bet kaip pasakiau, kad esu Francijos pilietis ir parodžiau dokumentus, tai pasidarė švelnesni ir tuoj paliuosavo, tik paklausė, ar dar vis priklausau prie Komunistų Partijos.

Villeryj randasi apie 100 lietuvių darbininkų, bet neturi nei jokio darbininkiško laikraščio, nei knygos. Kelis kartus buvo nuvažiavęs iš Paryžiaus kun. Blaveščiunas. Jis ten įsteigė Vyčių Draugiją, kurioj randasi 15 narių. Vyčių draugijos pirmininkas pakvietė mane pasikalbėt, bet prašė, kad pusvalandį palaukčiau. Mat, jis nuėjo ant drąsos išmesti porą gurkšnių. Atėjęs visai girtas prašė, kad eitume į karčiamą pasikalbėt. Nenorėjau eiti, bet norėdamas sužinoti apie Vyčių draugijos pamatą, sutikau.

Pradėjo skūstis, kad revizijos pirmininkas nario duokles nemoka ir narius dar kalbina, kad duoklių nemokėtų. Sako, kam mums ta draugija reikalinga. Ana, Blaveščiunas atvažiuos iš Paryžiaus, pinigus pragers ir liks Vilnius lenkams. Gal būtų ką daugiau papasakojęs, bet taip buvo nusileseęs ir užmigo, tai paprašiau, kad eitume namon, nes karčiamoj nepatogu ant stalo seilėtis.

Kalbėjau ir su rimtais darbininkais. Pasižadėjo įstoti į Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugiją.

A.

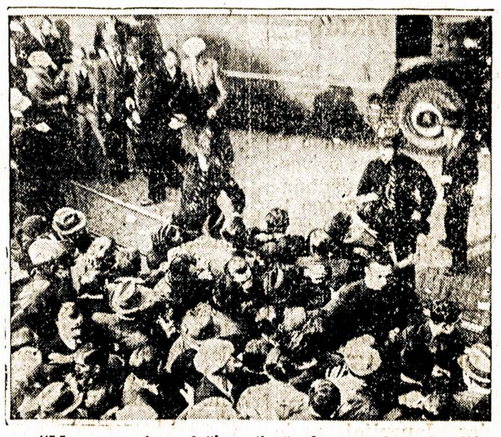

"Mes nenorime fašizmo", šaukė 100,000 Anglijos darbininkų-anti-fašistų, kurie susimobilizavo Londono darbininkų ir žydų distriktuose, kad pakirtus kelią fašistų demonstracijai. Darbininkai gerai išpėrė kailį fašisto Sir Oswald Mosley'o pasekėjams-juodmarškiniams, o pribuvus policija, be diskriminacijos, daužė galvas, kaip kad atvaizduoja šis paveikslas.

Torrington, Conn.

Mūsų Torringtono Lietuvių Jaunuolių Choras susitvėrė birželio mėnesį šių metų. Vos tik keturi mėnesiai kaip esame susiorganizavę, bet mums labai gerai sekasi ir turime apie 45 narius. Mūsų mokytojas yra C. Strižauskas iš Waterbury, kuris chorą veda veltui. Už tai mes esame jam labai dėkingi.

Lapkričio 25 d. mūsų choras rengia didelį koncertą, vakarienę ir šokius. Drg. Clemenso Strižausko orkestra iš Waterburio grajys. Taigi, širdingai kviečiame Torringtono ir apylinkės lietuvius dalyvauti mūsų parengime.

Nors mes esame jaunas choras, bet mes manome, kad šis bus pirmas toks gražus parengimas Torringtone. Koncertas prasidės 7 val. vakare, po tam bus vakarienė ir šokiai. Tiktai pagalvokite: viskas tiktai už vieną dolerį įžangos.

Parengimas įvyks Lietuvių Svetainėje ant Beechwood Ave., Torringtone. Taip pat mes tariame širdingą ačiu Torringtono Lietuvių Pašalpinio Kliubo nariams, kad jie tiek daug mums pagelbsti.

Sekr. **Julė Budeliutė.**

Providence, R. I.

Spalių 14 d. einant gatve pas gydytoją tapo suparalyžuotas Frank Gurauskas. Buvo nugabentas ligoninėn ir mirė 17 d. spalių. Palaidotas spalių 21 d. su bažnytinėmis apeigomis St. Frances kapinėse.

F. Gurauskas pribuvo į šią šalį 1914 metais. Iš Lietuvos paėjo Žydeikių miestelio. Mirė sulaukęs 52 metų amžiaus. Girdėjau, kad Lietuvoje palikęs moterį ir sūnų.

Mirė žmogus tai mirė, bet tas stebėtina, kad nors velionis visą gyvenimą buvo laisvų pažiūrų ir mylėjo laisvą literatūrą skaityti ir kol dar galėjo kalbėti prieš smertį, tai prašė laisvai palaidoti, tačiau, kada jau buvo bespėkis ir be sąmonės, giminės suėję pašaukė kunigą ir palaidojo su bažnytinėmis apeigomis. Kiek aš sužinau, tai Gurauskas buvo pasiturintis žmogus. Kalbama, kad turėjo virš dešimt tūkstančių dolerių. Užtat, turbūt, ir kunigas pasiskubino pagelbon.

Mažai Žinantis.

Waterbury, Conn.

Keli mėnesiai atgal čionai pradėjo organizuotis didžiųjų šapų darbininkai į International of Mine, Mill, and Smelter Workers Uniją. Praeitą antradienį, 27 d. spalių, turėjo masinį mitingą, 53 Spencer Ave., Socialistų svetainėj.

Daugelis darbininkų prisirašė į uniją, bet lietuvių labai mažai matėsi tame mitinge ir abelnai labai mažai lietuvių priklauso unijai. Kame priežastis, tai nežinia, nors lietuviai papratę girtis, kad labiausia yra susipratusių tauta, bet šiame svarbiame darbe labai prastai pasirodo. Atrodo, kad lietuviai turi geriausias sąlygas dirbtuvėse, bet kaip gyvenimas parodo, tai lygiai tos pačios sąlygos, kaip ir kitų tautų žmonių.

Mano supratimu, tarpe lietuvių turėtų būti unijinis klausimas keliamas draugijų susirinkimuose. Iki šiol daugelis lietuvių darbininkų visai nežino apie uniją. Mat, tas dalykas nėra diskusuojamas per susirinkimus. **Reporteris.**

VĖL COUGHLIN-LEMKE REMIA LANDONĄ

ALBANY, N. Y. — Kadangi Lemkes-kun. Coughlino Union Partijėlė negalėjo teisėtai įsiregistruoti New Yorko valstijoj šiem rinkimam, tai jiedu šaukia savo šalininkus balsuot už fašistinį republikonų kandidatą Landoną, žinomą streiklaužį ir priešą visokios bedarbių apdraudos.

Klaidų Atitaisymas

"Laisvės" No. 257 paskelbtose K. P. aukose yra aukos iš Lawrence, Mass., kurias prisiuntė drg. **A. Taraška,** $10.50. Ten praleista pažymėjimas, kad tos aukos yra ne Komunistų Partijos Rinkimų Kampanijai, bet *Ispanijos liaudies kovai prieš fašistus.* Aukas perdavėme Ispanijos liaudies reikalams ir klaidą atitaisome.

D. M. Š.

Darbininkė ir Šeimininkė

Ispanijos Liaudies Kova Ir Moterų Dalyvavimas Joje

L. LIEPA.

Ispanų liaudies kova smarkiai vystosi. Nežiūrint fašistinių valstybių intervencijos, nežiūrint fašistinių valstybių pagelbos Ispanijos fašistams-sukilėliams—liaudies kovos jėga dar nesulaužyta, liaudis didvyriškai kaunasi dvikovoj su fašizmu.

Fašizmas arba demokratinė respublika — štai kas skirsto visuomenės jėgas vienoj ar kitoj barikadų pusėj.

Už fašizmą stovi dvarininkai, stambioji dvasiškija, stambi buržuazija ir karininkija.

Už demokratinę respubliką piliečių karo fronte kovoja Ispanų prelotariatas, karžygiškosios Ispanų Komunistų Partijos vedamas, valstiečiai, pavergtos tautos, smulkioji buržuazija, darbo inteligentija ir vidutinės buržuazijos dalis.

"....Kova, kuri šitam momente vystosi mūsų šalyj,—tai demokratinės Ispanijos kova, liberalinių ir respublikinių jėgų frontas prieš reakcines ir fašistines jėgas, kurios nori mūsų šalyj nustatyti teroro ir kruvinojo smurto režimą, pardavikiškai ieškant pagelbos užsienyj" (*Dolores*).

Viso pasaulio akys nukreiptos šitai kovai. Viskas kas yra pažangaus ir doraus linki ispanų liaudžiai laimėti šioj kovoj, nes "Ispanijos paliuosavimas nuo fašistinių reakcionierių jungo nėra privatinis ispanų dalykas, o — bendras visos pažangiosios ir progresingosios žmonijos dalykas" (*Stalinas*).

Už ką gi kovoja ispanų liaudis, kokius tikslus ir uždavinius turi ispanų revoliucija?

Nustatymui šitam pažiūrėkime, koki klausimai [illegible] daugiau rūpi ispanų li[illegible]

Pirmiausias ir pats svarbiausias Ispanijoj klausimas — tai agrarinis klausimas. Ispanija yra žemės ūkio šalis. Didžiuliai žemės plotai yra stambių žemvaldžių rankose. Šalyj viešpatauja dar feodaliniai santikiai žemės ūkio srityj. Šitie santikiai stato valstiečius į labai priklausomą nuo stambių žemvaldžių padėtį, labiausiai pavergimo padėtį.

Antrasis klausimas — t a i tautinis klausimas. Katalonija Ispanijos istorijoj žinoma savo tautiniu separatizmu. Katalonijos liaudis smarkiai neapkentė Kastilijos dvarininkų, po kurių jungu jie buvo. Baskų provincijos, kurios smarkiai kentė Ispanijos žemvaldžių jungą, Galicija ir kit. Ispanijos žemvaldžiai ir kunigai pjudė šitas tautas tarp savęs, tuom stengėsi dar labiau jas pavergti. Tautų apsisprendimo teisė, kurią dabar paskelbė respublikos valdžia, jungia šitas tautas į brolišką sąjungą — į kovą už demokratiją.

Trečias klausimas — tai klausimas apie bažnyčias. Bažnyčios lošė šalyje didelę politinę ir ekonominę rolę. Bažnyčios ir vienuolynų rankose buvo didžiuliai žemės plotai, kapitalai. Pati bažnyčia yra tampriai surišta su finansiniu kapitalu.

Ketvirtas klausimas — tai armijos klausimas. Ispanijoj labai išsivysčius kariškija, kuri dvarininkų ir vienuolynų palaikoma, siekia valdžios. Visoki karo generolai vykdo dvarininkijos, stambiosios buržuazijos užgaidas, jie plukdo šalį darbo masių kraujuose.

Šituos klausimus imasi spręsti demokratiniai revoliucinė Ispanijos valdžia.

Šitie klausimai yra buržuazinės revoliucijos klausimai. Kodel gi jie iki šiol nebuvo išrišti?

Priežastis glūdi silpnam pramoniniam šalies išsivystyme. Ispanijos buržuazija, būdama silpnutė, nesirįžo vesti mases į kovą prieš feodalizmo liekanas, pati nueidama kompromisų su feodalizmu keliu. Buržuazinės revoliucijos klausimų neišrišimas padarė šalyj ypatingą feodaliniai-pramoninių santikių persipynimą, surišo visą prieštaravimų mazgą, kuris be galo sunkiu jungu gulėjo ant darbo masių pečių.

Kodel Ispanija vis tebebuvo atsilikus šalis, pakalbėsime šiame skyriuje ateinantį trečiadienį.

Cleveland, Ohio

Iš Corlett Apylinkės.

Jau 7 mėnesiai, kaip šioje apylinkėj, su d. Mažansko pagelba, įsikurė atskira LDS moterų kuopa iš 9 narių. Visos manėm, kad sunku bus kuopą palaikyti todel, kad neskaitlinga, o dar rados draugių, kurios mūsų tam darbui buvo priešingos, sakė, kad pakenks gyvavimui ALDLD 57-tos kuopos, kuri čia randasi.

Bet mes kūrėm kuopą ne su manymu pakenkti kitom darbininkiškom organizacijom, nes ir mes pačios kuo ne didžiumoj esam ALDLD 57 kp. narės. Mes visom darb. organizacijom darbuojamės ir linkim jom gyvuoti ir bujoti. Mūsų visų buvo vienas manymas, kad būtinas reikalas čion turėt moterų kuopą, nes randasi nemažai lietuvių darbininkių moterų, kuriom susidarytų proga prie jos prigulėti ir veikti auginimui mūsų darbininkiškos savišalpinės organizacijos.

Įsteigus atskirą moterų kuopą susidarė mums proga lavintis ir plačiau veikti tarp šios apylinkės darb. moterų. Nors vasaros sezoną neišsijudinom į smarkesnį veikimą, bet visgi prirašėm prie kuopos 5 naujas drauges ir turėjom 1 parengimą drauge su ALDLD 57 kuopa, kuris davė pelno $24, po $12 atskirai kuopai.

Lapkričio 28 rengiam vakarienę Lietuvių svetainėj, 6835 Superior Ave.

LDS 138-tos kuopos draugės pasidalinom rašyti į laikraščius iš mūsų veikimo. Viena rašys į "Vilnį," antra — į "Tiesą," aš —į "Laisvę." Pradedam šiek tiek veikti.

Bet čia turiu pasakyti, kad mes, draugės, iki šiol mažai darbavomės kuopos auginimui. Šioje apylinkėje galima išauginti moterų kuopą skaitlinga. Tad pas mus, savyšalpinės ir kitų darb. organizacijų narės, t u r i būti viena rimta mintis — gauti daugiau naujų narių. Kas gi rūpinsis mūsų, darbininkių, reikalais, jei ne mes pačios. Budėkim, draugės! Paduokim viena kitai ranką ir dirbkim šį naudingą darbą — organizavimą darbininkių į klasinį veikimą už pagerinimą savo būvio!

O. Lesnikauskienė.

E. Vilkaitė Kalbės Per Radio, Brooklyne

Elzbieta Vilkaitė, ALDLD. Moterų 81-mos kuopos veikėja, per radio duos įdomią paskaitą apie kūdikių priežiūrą. Jinai dirba slaugės profesijoj ir ypatingai specializuojasi moterų ir vaikų priežiūros srityje. Ją girdėsim šį pirmadienį, 9 lapkričio, 1:30 dieną, iš stoties WMBQ (1500 klcs), Brooklyne, p. Ginkaus vedamu laiku.

Iš tos pat stoties, ALDLD Moterų 81-mos kp. pakviestos, seniau kalbėjo M. Valilionienė, o paskiau K. Petrikienė, a b i apie įvairių valgių vertybę ir gaminimą.

Tuo pat laiku, pirmadieniais, iš tos stoties tankiai kalba ir daktarė Aldona Šliupaitė.

Iš Schuylkill Pavieto

Bedarbių Judėjimas ir Moterys

Šioje kietųjų anglių apylinkėje per pastaruosius kelis metus gerai veikė Bedarbių Tarybos. Skyriai susitvėrė Shenandoah, Frakville, Port Carbon, Pottsville ir Minersville. Daug kovų perleido ir daug kartų tekdavo sukencentruoti spėkas ir likt laimėtojais. Turėjo maršavimus į pavieto sostinę Pottsville. Į šaukiamus bedarbių suvažiavimus visuomet buvo siunčiama skaitlinga delegacija.

Bedarbių Tarybos šiuose mainierių miesteliuose daug evikcijų sustabdė ir daugeliui nuskriausty šeimynų pašalpą iš valdžios išreikalavo. Kiekvieną mėnesį apskričio taryba laikydavo susirinkimus (konferencijas) Pottsvillėj. Tose konferencijose būdavo pravedama darbininkų klasei naudingi tarimai. Pavyzdžiui, nutardavo, kad tarybos parsitrauktų bundulius darbininkiškos literatūros ir platintų. Ir su tuo gerai sekėsi.

Pavieto taryba taipgi išsikovojo teisę laikyti susirinkimus bendrai su pašalpos įstaigų viršininkais. Nors pastarieji labai to neapkentė, bet mūsų delegacija privertė tuos ponus ne tik klausyti mūsų skriaudų, bet ir išpildyti reikalavimus. Tuose bendruose susirinkimuose mūsų delegacija sudarydavo didžiumą, išsirinkdavo savo pusės pirmininką.

Kuomet pašalpos viršininkai pradėjo atiminėti pašalpą tiem, kurie neprigulmingai kasė ir pardavinėjo anglį (butleigino), tuomet didelė apskričio tarybos delegacija nuėjo ir užprotestavo, pagrąsino demonstracija.

Mūsų delegatai sako: "Duokite mums daugiau pašalpos, tai mes neįsime po žeme tų anglių kasti. Jūs tik tokią pašalpą teduodate, jog mes negalime nei pusbadžiai pragyventi." Tuomet pašalpos viršininkus privertė prižadėt nepersekioti.

Mainierių moterys neatsiliko nei žingsnio nuo kovų. Moterys dalyvauja suvažiavimuose, alkanų maršavimuose. Šioje apylinkėje keliose tarybose moterys sekretoriauja, aktyviai dalyvauja skundų komitetuose. Kur nepasisuksi, visur jas matysi lošiant svarbią rolę. Jos ruošia parengimus, dalina lapelius. Kur vyrai neprieina, ten moterys darbą padaro. Mušasi su šerifais ir policija prie evikcijų ir ant pikieto. Matomai, pasunkėjęs gyvenimas išveda moteris iš virtuvės. Kuomet virtuvėj nebelieka kas virti, tą syk darbininkės priverstos eiti į kovos lauką.

Nekurios prasilavino bedalyvaudamos bedarbių judėjime, įstojo į Komunistų Partiją ir joje veikia. Nekurios Pottsville draugės rašinėja į "Daily Worker."

Pirmiau sakydavome, kad tik mes, ateivės, tepriklausome K. P., bet dabar jau kitas istorijos lapas. Mes turime K. P. ir draugių amerikonių. Džiaugiamės, kad Komunistų Partijos vadovybė įtraukė moteris į kelią kovų už pasiliuosavimą iš turčių priespaudos.

H. Arminienė.

Brooklyno Moterys Mokinasi

Spalio 28 į kalbėjimo pamoką susirinko mažiau draugių, negu į pirmą, tačiau ir šį kartą susirinkusios nenusivylė. Kas įdomiausia, kad jau turėjom ne kalbėjimo teoriją-instrukcijas, bet kalbėjimo praktiką: dvi draugės padarė įvadą, paskiau visos diskusavo.

Šį kartą tema buvo apie Ispaniją. Pasakyti po įvadą buvo paskirtos E. Vilkaitė ir S. Petkienė. Jos pareigą atliko pagirtinai; pirmoji palietė daugiau istoriškąją-teoretinę pusę, o antroji — suteikė puikių faktų iš einančių didvyriškų kovų prieš fašizmą.

Pamokos įvyksta kas trečiadienį, "Laisvės" viršutinėj svetainėj.

MERGINOS - MOTERYS KOVOJE UŽ ISPANIJOS LAISVĘ

Šios jaunos merginos eina svarbesnę pareigą, negu šokį prie kastanečių kliksėjimo. Jos už akmenų pasislėpusios šaudo priešus arti Huesca, Aragon fronte, nesenai buvusiuose mūšiuose. Keli mėnesiai atgal daugelis iš jų vienos nebūtų rizikavusios iš stuboš išeiti, nes tas Ispanų merginoms buvo skaitoma nepadoru ir pavojinga. Dabar jos gelbsti savo vyram žūt-būtinoj kovoj prieš fašistus.

NESIMATO NEI VIENO BADAUJANČIO ARMENO.

Smagūs ir sveiki-sveikutėliai mokyklos vaikai Erivan'e, Sovietų Armenijos sostinėj, turi įvalias linksmybių sporto parade. Jiems toli karo laikų badas ir persekiojimai, kuriuos pergyveno jų tėvai. Armenija yra viena respublikų, sudarančių Sov. Sąjungą.

Sovietų Sąjunga yra palyginamai dar jaunutė šalis. Ateinantį šeštadienį, 7-tą lapkričio, ji apvaikščios vos 19 metų gyvenimo Sovietų sistemos. Tikrai įdomu, kaip Sovietai taip trumpu laiku perkeitė net pačios mūsų žemelės veidą. Ji dabar duoda įvalias duonos savo dirbėjams.

Atsiminus Praeitį

Čion kalbėsiu apie 1916 metus, kuomet įvyko LMPS Pirmas Suvažiavimas. Tai buvo istorinis įvykis Amerikos lietuvių moterų tarpe.

Nežinau, kaip kitos draugės apie tai atsiliepia, bet man tas atsiminimas yra brangus. Lietuvių progresyvių moterų pirmas s u v a ž i a vimas sutraukė vienmintes drauges į vieną didelį būrį, kad pasitarti moterų reikalais, kad išdirbti planus ateities darbuotei.

S u v a ž i a vusios draugės iš 13-kos skirtingų kolonijų, jaunos ir suaugusios, visos jautėmės kaip vienos šeimynos narės, visos žinojom tikslą šio suvažiavimo, kad darbininkėms moterims reikia organizuotis, nes gyvenimas įrodė, kad visos darbininkų klasės yra vienodi reikalai. Ir suvažiavimas savo priimtom rezoliucijom ir tarimais nutiesė pagrindą tolimesnei darbuotei kartu su tuolaikine Socialistų Sąjunga.

Taip pat nutarta užmegsti tampresni ryšiai su Škotijos darbininkių moterų judėjimu.

Išleidimas laikraščio "Moterų Balsas" sukėlė dar didesnį entuziazmą moterų tarpe ir su padvigubinta energija pradėjo tvertis moterų kuopos. Pasekmėje to, moterų organizacija atliko didelių darbų savo gyvavimo laikotarpyje.

Reikia nepamiršti ir to, kad moterų organizacijos augimui daug prisidėjo "Kovos" ir "Laisvės" pasidarbavimas. Ypatingai "Laisvė" nuoširdžiai stovėjo už moterų organizaciją, kuri savo laiku turėjo apie 2,500 narių.

Bet negalima sakyti, kad viskas ir visada ėjo jau taip švelniai. Laikais buvo kivirčių, pasiskirstymų politiniais klausimais. Tarpe kairiųjų ir dešiniųjų santikiai buvo gana įtempti. Ir tik LSS Dešimtas Suvažiavimas, kuris priėmė Komunistų Partijos platformą, išnešė rezoliuciją, reikalaujančią, kad LMPS pasiduotų pilnai K. P. kontrolei. Nors minėta rezoliucija nepraėjo LMPS kuopų balsavimu, bet 90-tas nuošimtis narių stovėjo už minėtą rezoliuciją.

Kaip viskas, taip ir LMPS nestovėjo ant vietos. Jo kuopos sulošė didelę rolę darbininkų judėjime, ypatingai, kada Komunistų Partija nuėjo į pogrindinį veikimą. Jos rengė prakalbas, rinko aukas įvairiems reikalams, platino literatūrą. Jos atliko tą darbą, kurį tuom laiku negalėjo viešai dirbti Komunistų Partija. Dar daugiau, jos rūpinosi vaikų mokyklėlėm, steigė lavinimosi vakarėlius, išleido 14 gražių knygų ir brošiūrų, daugiausia moterų reikalais. Tai gražus darbas ar ne?

Trejeta metų atgal LDSA (pirmiau buvęs LMPS), susivienijo su Am. Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija, bendra vyrų ir moterų organizacija, ir bendrai veda apšvietos darbą, leidžia trimėnesinį žurnalą "Šviesą" ir knygas. Šiemet išleido puikią knygą "Gamta ir žmonės.''

Prie pabaigos, leiskite man, draugės, pasakyti štai ką: Kas nedirba, tas klaidų nedaro. Iš klaidų mes kartais daug pasimokinam. Mano nuomone, apvienijant LDSA su ALDLD reikėjo griežtai reikalauti palikti moterų atskirus susirinkimus. Tas nepadaryta.

Tačiau aimanuoti del to nėra reikalo. Dabar visos buvusios LDSA narės pasiimkim sau už pareigą tęsti mūsų pirmtakūnių pradėtą kilnų moterų organizavimo darbą pirmyn. Kalbinkime moteris stoti į ALDLD. Kur yra galimybės, tverkim atskiras AL DLD moterų kuopas.

A. Bieliauskienė.

Šeimininkėms

Paskaita Apie Maistą, Kurią d. Petrikienė Davė Per Radio. Pirma Dalis Tilpo Pereitą Trečiadienį

Slyvų Košė.

Verdant slyvų košę, supjaustykite slyvas į šmotelius, išimant kaulukus. Į du puoduku supjaustytų slyvų dėkite puoduką cukraus. Jeigu mylit labai saldžiai — dėkite daugiau cukraus, bus košė tirštesnė. Paįvairinimui košės, galima supjaustyt vieną ar daugiau apelsinų į mažus šmotelius su luoba ir sunka, taipgi supjaustyt juodų razinkų ir kartu ant labai lengvos ugnies paviryti apie 30 minutų, kol kiek sutirštės. Geriausia tokia košė virt storam alumininiam bei geležiniam puode. Nesvils.

Išvirus vėl sparčiai dėkite į sterilizuotas bonkas, standžiai uždarykit. Neturint ganėtinai uždaromų bonkų, galima dėt į bile stiklines ir pravėsus reikia užliet ant viršaus ištarpinto vaško (parafino), uždengus padėt į sausą ir kiek galint vėsią vietą.

Šiaip sutaisyta košė, su lietuvių kepyklos duona, jūs šeimai pavaduos bile pyragą, kuris maistingumo žvilgsniu turi mažesnę vertę, negu bile gera, viso grūdo duona.

Vynuogių Sunka.

Dabar yra vynuogių (grėpsų) sezonas. Vynuogės visiems yra skanu valgyti, bet neilgas jų sezonas, tad, kam galima, reikia pasirūpinti jų žiemos sezonui. Iš vynuogių esti labai skani sunka ir lengvai sutaisoma.

Sunkai skaniausia yra mėlynos vynuogės "Concord grapes." Numazgoję uogas, nuskabykit nuo šakelių, sudėkit į didelį puodą ir virinkit ant lengvos ugnies. Beverdan atsiras skystimo, kurį vis nupilkit į atskirą puodą; įdėkit cukraus sulig skonio ir vėl užvirinę pilkite į sterilizuotas bonkas, drūčiai uždarykite ir palikit žiemos laikui.

Geriant šią sunką, teks kiek atskiesti vandeniu, nes kaip kam bus perdaug stipri.

Vynuogių Kisielius-Jelly

Likusias puode žieveles ir sėklas pertrėkškit per sietuką. Į puodelį uogų sunkos, dėkite puodelį cukraus, pavirinkite bent penkioliką minutų ir pilkite į sterilizuotas stiklines, atvėsus užliekite tarpytu vašku.

Norint padaryt tyrą vynuogių kisielių, panaudokit kiek ir komercinių priemonių; šiam tikslui yra labai gera vartoti "certo," kurio bonkelę galima gauti bile didesnėj valgomų daiktų krautuvėje. Vartojant "certo," dviem puodeliam uogų sunkos dėkite du puodelius cukraus ir puodelį "certo." Sudėję viską, labai atydžiai užkaitinkit iki virimo laipsnio. Vos užvirus, greitai nuimkit nuo ugnies ir pilkite į sterilizuotas stiklines. Certa yra pagaminta iš obuolių sunkos.

Prinokus mėlynom vynuogėm, tuo metu jau buna prinokę ir mažieji obuoliai "crab apples" vadinami. Šie obuoliukai labai geri vartoti darant vynuogių kisielių. Užpylę vandeniu, kad apsemtų, išvirkit obuoliukus su luoba ir sėklomis, pertrėkškit per sietelį, sumaišykit su vynuogių sunka, sudėję cukrų pavirinkit kelias minutes ir pilkite į stiklines.

K. Petrikienė.

Binghamton, N. Y.

ALDLD. 20 kp. Moterų Skyriaus susirinkimas įvyks penktadienį, 6 d. lapkričio, pas drg. U. Šimoliunienę, 346 Clinton St. Pradžia 7:30 val. vakaro.

Draugės, šis susirinkimas bus gana svarbus, nes turėsim daug svarbių reikalų atlikti. Tad visos pasistengkime būtinai dalyvauti jame.

Po susirinkimo bus skaitoma

(Daugiau Moť. Sk. 4 pusl.)

Darbininkių ir Šeimininkių Skyriaus Dalis

"Didelis Skurdas" Judžių Aktorkos...

Iki šiol aš manydavau, kad tik darbininkės merginos skursta, gaudamos labai mažas algas darbavietėse; tik jos nusiskųsdavo savo nepakenčiamu gyvenimu ir nuolatiniu nedateklium. Bet, va, skaitau laikraščiuose apie "baisų skurdą" gražuolės Hollywoodo aktorkos Bette Davis, kuri priklauso Warner Brothers judžių gaminimo kompanijai. Ar žinot ant kiek įeigų toji nabagė turi "kovot su skurdu?" Neatspėsit! Nagi tik ant trijų tūkstančių dolerių savaitėje....

Ši paslaptis "vargingo" aktorkos gyvenimo išėjo aikštėn štai kaip:

Bette šiuo laiku yra "bedarbė" ir vieši Londone. Anglijos judžių tula kompanija ją pakvietė dalyvauti padirbime vieno veikalo ir jai pasiūlė "tik" 50 tūkstančių dolerių atlyginimo. Nors tai Bettei ir nedidelė suma, bet kaipo "bedarbei"—buvo gerai: ji apsiėmė lošti.

Sužinoję apie tai josios bosai Amerikoj—Warner Brothers — uždraudė jai lošti kitai kompanijai, kol jos kontraktas su jais pasibaigs,—o kontraktas pasibaigs tik 1942 metais. Bette Davis manė nepaisyt savo bosų ir tarnaut kitiem bosam, bet Warner Brothers ją patraukė teisman—išėmė "indžionkšiną." Londone teisėjas Branson palaikė Warner Brothers pusę ir uždraudė Bettei lošti Anglijoj.

Po teismo apspito ją reporteriai ir klausinėjo, ką ji mano apie savo pralaimėjimą? Bettė reporteriam ve ką atsakė:

"Aš niekad nemaniau, kad pralaimėsiu šią bylą visu šimtu nuošimčių. Ką gi daugiau darysi,—turėsiu skursti, gaudama nuo Warner Brothers "tik" tris tūkstantėlius dolerių į savaitę....."

P. Š.

Binghamton, N. Y.

(Tąsa iš 3-čio pus.)

paskaita, tad pasirūpinkime ateiti laiku, kad paskiau nenusitęstų susirinkimas iki vėlai.

Svarbiausias klausimas turi būti prieš mus, kad einant į susirinkimą atsivestumėt ir naujų narių prirašyti prie moterų skriaus. Kuo mes turėsime daugiau narių, tuo mūs veikimas bus pasekmingesnis.

Sekr. *O. Girnienė.*

PITTSBURGHO IR APYLINKĖS ŽINIOS

Lietuvių Partijiečių ir Simpatikų Susirinkimas

Pėtnyčioj, lapkričio 6, Liberty svetainėj, 1339 Medley St., įvyks labai svarbus susirinkimas. Pradžia 8 val. vakare. Visi lietuviai partijiečiai ir simpatikai kviečiam dalyvaut.

Pasitarsime su d. M. Dobiniu apie plieno darbininkų organizavimą, spaudos vajų ir kitus reikalus.

Plieno konferencijoj daug lietuvių delegatų dalyvavo. Nusitarėm tuojaus po konferencijos imtis plataus darbo organizavimui plieno darbininkų. Tai dabar mes turime pasitarti, kaip tuos tarimus gyveniman pravesti.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas atsiuntė organizatorių d. M. Dobinį. Jis tuojaus stojo darban ir pasekmės pasirodo geros. Turime jam padėti. Todel svarbu, kad šitas susirinkimas būtų sekmingas. Visi dalyvaukim.

Ispanijos Reikalais Mitingas Atkeltas

Kiek pirmiau šioj vietoj buvo pranešta, kad Ispanijos liaudies delegacija atvyksta Pittsburghan ir bus lapkr. 4 masiniame mitinge, Carnegie svetainėj.

Aplaikiau dabar nuo rengėjų pranešimą, kad šis mitingas atkeltas net iki gruodžio pradžiai, nes Ispanijos delegacija dabar lanko Kanadą ir negali lapkr. 4 Pittsburghan pribūt.

Visi todel tėmykite kitą pranešimą. O šiuo laiku visiems reikėtų darbuotis sukėlimui finansinės paramos Ispanijos liaudies kovai su fašistais. Rinkime visur aukas ir siųskit į "Laisvę" arba "Vilnį", kurie mielu noru perduos, kam skiriama.

Lietuviška Vakarienė ir Šokiai

Pittsburghe turėjom visokių vakarienių, bet lietuviškos dar nesigirdėjo. Dabar betgi ir lietuvišką turėsim.

APLA 50 kp., ALDLD 87 kp. ir Jaunimo Kliubas bendrai tokią vakarienę rengia nedėlioj, lapkričio 8, Liberty svetainėj, 1322 Reedsdale St. Pradžia 6 val. vakare. Įžanga nedidelė—35 centai ypatai. Skani vakarienė ir šokiai prie lietuviškos muzikos. Taipgi bus dainų pamarginimai.

Būtų gerai, kad visi paremtų šitą parengimą, nes pelnas naudojamas darbininkų reikalams: plieno darbininkų organizavimui, darb. spaudai ir tt.

Smarkiai Susirgo Drg. M. Kaževienė

Presbiterian ligoninėj randasi d. M. Kaževienė, gyvenanti 1405 Sheffield Avenue, Pittsburgh. Būtų gerai, kad draugai ir draugės ją aplankytų. Drg. Kaževienė yra ALDLD 87 kp. narė ir "Vilnies" skaitytoja.

Pasimirė southsidietis Paurazas. Seniau buvo stambus biznierius, mirė visai subankrutavęs, kad net laidotuvėms reikėjo kolektuoti. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis.

Plieno Konferencija Atstovavo 700,000

Sutvarkius visus mandatus pasirodo, kad draugijų konferencija, įvykusi spalio 25, atstovavo daug daugiau, negu mandatų komisija raportavo. Mandatų komisija raportavo, kad atstovauja apie 450,000 narių. Tai buvo nepilnas raportas. Galutina skaitlinė rodo, kad atstovybė siekė apie 700,000.

Tokios didelės ir entuziastingos konferencijos ikišiol nebuvo. Tai istorinis įvykis. Įvairių pažiūrų draugijos prisiuntė delegatus. Visi tarimai pravesta vienbalsiai, rezoliucijos priimtos vienbalsiai, komitetas išrinkta vienbalsiai.

Reporteris.

Kas Bus 15 d. Lapkričio?

L. M. D. Svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa., 1 val. po pietų, atsibus svarbi konferencija Pittsburgho ir Apylinkės Lietuvių Draugijų Sąryšio. Į šią konferenciją laukiama daug delegatų. Taipgi bus ir svečias iš tolimos kolonijos, net iš Chicagos, Dr. A. Montvydas. O vakare, 6:30 val. vakaro, rengiama didelė vakarienė. Rengia net 4 draugijos: L. M. D. Draugija, SLA 40 kuopa, APLA 7 kuopa ir ALDLD 33 kuopa.

Kiek man teko sužinot, tai komisija deda pastangas, kad šį parengimą padaryti vienu iš geriausių. Bet vienas dalykas: visi, kurie dalyvausite, būtinai turite pribūti paskirtu laiku, lygiai 6:30 val. vakare. Labai parankus laikas visiem, nes moterim sutaupys laiką, nereikės namie vakarienę gamint. Vakarienė bus šilta, skani. Po vakarienei svečiai sakys prakalbas. O pavalgę, pasiklausę prakalbų, galės linksmai pasišokt prie geros muzikos. Tikietų kaina tik 50 centų.

Taigi, Pittsburgho ir apielinkės lietuviai darbininkai ir darbininkės širdingai kviečiami atsilankyt ant minėto bankieto, o atsilankę nesigailėsite: smagiai laiką praleisite ir turėsite progą išgirst gerą kalbėtoją—Dr. A. Montvydą.

Kviečia visus komisijos narė,

E. K. Sliekienė.

Binghamton, N. Y.

Buvę ir Būsimi Judžiai.

Sovietų Draugai turėjo surengę kalbinius paveikslus "Trys Moterys". Rodė 22 spalio, Lietuvių svetainėj. Žmonių prisirinko artipilnė svetainė. Ištikrųjų puikus paveikslas iš revoliucijos laikų, kada puolė baltieji beprasidedančius kurtis Sovietus. Parodo, kaip moterys kovojo sykiu su vyrais už savo tėvynę ir apsigynė nuo užpuolikų. Mačiusiem ne vienam ištraukė iš akių ašaras.

Lapkričio (Nov.) 20 d., per Sovietų Draugus vėl bus rodomi kalbiniai paveikslai: "We Are from Kronstadt" (mes esame iš Kronštadto). Visi pamatykite šį įdomų paveikslą.

Sov. Draugų Narė.

Komunistų Partija surengė vakarienę 23 spalio, Lietuvių žemutinėje svetainėje, pasitikimui naujo organizatoriaus. Žmonių atsilankė ne perdaugiausiai, nes oras pasitaikė labai bjaurus, lijo per dieną ir vakarą, net nebuvo kai kurių ir iš tų, kurie turėjo iš anksto pirkę tikietus.

Kurie atsilankė likosi patenkinti vakariene ir programėle, kurią išpildė mūsų mergaitės, Florence žvirbliukė su savo draugėmis, Ana Kvet ir Mildred Char. Florence yra mūsų geros veikėjos Marijonos žvirblienės dukrelė. Ji dar jaunutė, vos 11 metų, o jau gerai skambina pianu ir į trumpą laiką susimokino dainų anglų kalboje, kurios labai gražiai išėjo. Geriausio pasisekimo jums, Florence, mokintis ir toliau.

Kita mūsų gabi mergaitė Helen Žemaitukė tikrai artistiškai pasakė eiles anglų kalboje. Tai gabiausia šio miesto lietuvių mergaitė eilių sakyme. Helen yra dd. J. ir A. Žemaičių dukrelė. Drg. Žemaitienė yra gera veikėja šiame mieste tarp lietuvių ir tarptautiškai. Būtų gerai, kad jūs, Helen, mokintumėtės nors mažą prakalbėlę pasakyti 8 lapkričio, kada bus apvaikščiojama Rusijos revoliucijos sukaktuvės.

Programoj buvo pora kalbėtojų. Drg. M. R., kaipo to vakaro pirm., pasakė mažą prakalbėlę. Antru kalbėjo naujas organizatorius Doo-lė (?). Pasakė gerą prakalbą. Kvietė stoti į Komunistų Partiją naujus ir tuos, kurie del tam tikrų priežasčių iėjo iš partijos. Ragino grįžti ir jeigu kas buvo negeistino—taisyti.

Vakarienei aukavo: Ringal—bulves, Seegal — kopūstus, per d. J. Vaičekauską gauta 6 svarai mėsos nuo krautuvininko, iš kurio jie perka (jo pavardės neturiu), J. Taniško—keiksų, Shwob—duona (virš minėti žmonės turi savo kepyklą). Drg. J. K. Vaičekauskai aukavo gyvų gėlių 6 bukietus ant stalų, kurie paskiau buvo parduoti. Jie visuomet aukoja gražių gėlių, už ką jiem didelis ačiu. Taipgi ačiu visiems aukavusiems ir atsilankiusiems. Manoma, kad nuo šio vakarėlio liks keli doleriai pelno.

Komisijos Narė.

JINAI SEKA PIENIŠKU KELIU

MAE CLARK

Republic Judžių žvaigždė vaidinanti "Hearts in Bondage"

Dauguma judamųjų paveikslų žvaigždžių reguliariai geria pieną todel, kad jis palaiko pas jas žavėtiniausį gražumą ir smagiausią ūpą... o neprideda nė vieno colio daugiau prie jų dailiai laibų figurų.

Jūs galite sukontroliuot savo svorį taipgi, **gerdamos pieną.** Jūs galite saugiai sulaibėti taip, kad nebus pavojaus nei sena atrodyti nei vikrumą prarasti. Reikalaukite DOVANAI knygelės apie valgius del sulaibėjimo ir gražumo, "The Milky Way." Užtenka pasiųst atvirlaiškį su jūsų vardu ir adresu. Adresuokite: Bureau of Milk Publicity, Albany.

THE STATE OF NEW YORK

SVEIKATA—TURTAS

Netekus sveikatos, nemiela nei gyvent. Turtuolis atsižada ir turtų, kad tik būt sveiku. Broli ir Sese, jeigu tu įvertini sveikatą ir ją brangini, tai prižiūrėk ją. Jausdamas skausmus, kaip tai: reumatizmą, rankų kojų gėlimą, nikstelėjimą, nuovargį, šaltį, rankų-kojų tirpimą, dieglius, tuojaus reikalauk DEKSNIO GALINGOS MOSTIES, sudarytos iš daug skirtingų gamtos elementų iš tolimų svieto kraštų, girių, visokių medžių aliejų, šaknų ir žolių; kuri turi savyje galingą šilumą, šildydama kaipo saulės spinduliais, sunaikina reumatiškus skausmus ir palengvina žmogui. Deksnio Galinga Mostis tūkstančiams pagelbėjo, pagelbės ir tamstai. GARANTUOJAM, kad, pavartojus kelis sykius, aplaikysi palengvinimą ar pinigus grąžinam.

Kaina 75c., $1.50 ir $3.00.

Aplaikom šimtus laiškų su padėkavonėmis iš skirtingų pasaulio kraštų, kuriems pagelbėjo. Klauskite visada taip DEKEN'S OINTMENT.

PASARGA: Jeigu nori aplaikyti tikrąją Deksnio Galingą Mostį ir pasekmes, tai visada klausk taip: DEKEN'S OINTMENT ir neklausykite nei jokių kitų pasiūlijimų, kad kas ir siūlytų.

Visada žiūrėkite, kad būt užrašyta DEKEN'S OINTMENT, tai tik tada aplaikysite tikrąją Deksnio Galingą Mostį. Parsiduoda visur.

DEKEN'S OINTMENT CO.,
Hartford, Conn.
Reikalaunam Agenčių ir Agentų.

Anglų Ministeris Keikia Darbininkus, Reikalaujančius Pagelbos Ispanijai

LONDON. —Anglijos komunistai ir eiliniai Darbo Partijos nariai vis stipriau spiria valdžią praleist ginklus Ispanijos respublikai. Už tai atgaleivis ministeris S. Hoare juos seime apšaukė "Komunistų Internacionalo agentais."

Siunčia Kareivius Prieš Streikierius Francijoj

PARYŽIUS. — L. Blumo valdžia pasiuntė 150 Francijos kareivių apsaugot anglių pristatymą keliems fabrikams Roubaix'e ir Tourconge. Per anglių išvežiotojų streiką tie fabrikai buvo laikinai priversti užsidadyt, ypač kad streikieriai laikė juos apsupę.

Charles' Up To-Date BARBER SHOP
K. Degutis Savininkas
PLAUKŲ KIRPIMAS 25c
SKUTIMAS 15
Prielankus Patarnavimas
100 Union Ave., Brooklyn
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Telephone Stagg 2-4409
A. Radzevičius
GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Vedu šermenis ir palaidoju tinkamai ir už prieinamą kainą.
Parsamdau automobilius vestuvėm, parėm, krikštynom ir kitokiem reikalam.
402 Metropolitan Ave.
(Arti Marcy Avenue)
Brooklyn, N. Y.

NAUJA PUIKI VIETA
Restaurant, Bar and Grill
411 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Sav. Vincas Višniauskas
Manageris, Juozas Zeidat
Amerikos išdirbimo ir importuotos degtinės, vynai
Šaltas, Putojantis Alus
Taipgi patarnaujame gerais valgiais. Tinkamiausia vieta praleidimui laiko ir pasimatymo su žmonėmis.

Stephen Bredes, Jr.
LIETUVIS ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
Brooklyn, N. Y.
Telephone Evergreen 7-1516
NAMŲ ANTRAŠAS:
6502 Grand Avenue,
Maspeth, N. Y.
Telefonas Juniper 5-6776

Tel. Virginia 7-4499
Barry P. Shalins
(ŠALINSKAS)
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Koplyčią ir salę del po šermenų pietų.
Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

FOTOGRAFAS
JONAS STOKES
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

BERN. J. SHAWKONIS
(AŠAKUNAS)
NAUJAS
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
LAISNIUOTAS
New York ir New Jersey Valstijose
Graborystės reikale visada jums mielai patarnaus pigiai.
306 John Street
Harrison, N. J.
Telefonas: Harrison 6-1693

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalžamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

PAIN-EXPELLER
Patikėtinas linimentas, palengvina gėlimus ir skausmus nuo ištampymų ir išsinarinimų.
PAIN-EXPELLER
vaisbaženklis Inkras žinomas vaistinėse.
LINIMENT

Dr. Herman Mendlowitz
33 METAI PRAKTIKOS
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas Evergreen 7-1312
OFISO VALANDOS
nuo 1—3 diena ir nuo 7—8 vakaro
NEDĖLIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 23rd St.

Clement Voketaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
113 West 42nd Street
NEW YORK CITY
Telefonas Bryant 9-7763
BROOKLYNO OFISAS
168 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Telefonas Evergreen 8-7179

Tel. Stagg 2-0783 NOTARY
Night Tel. Juniper 5-4912 PUBLIC
Juozas Levanda
(LEVANDAUSKAS)
GRABORIUS
BALZAMUOTOJAS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobilius kiekvienam reikale. Kainos žemos.
Ateikite ir persitikrinkite.
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Namas tas pats, tiktai miesto patvarkymu pamainytas numeris buvusio 107 Union Avenue.

VYRŲ IR MOTERŲ LIGOS GYDOMOS NAUJOVIŠKAIS BŪDAIS
Kraujo ir Odos Ligos, Nervų Suirimai, Slogos ir Chroniški Skaudulai, Nervų ir Abelnas Nusilpimas, Skilvio ir Žarnų Sugedimai, Hemorrhoidai ar kiti Mėšlažarnės bei Laukan Ėjimo Nesveikumai, kaipo skausmo ir nesmagumų priežastys, Strėnų Gėlimas, Sciatica, Neuralgia, Nervų Įdegimas ir Chroniški Reumatiški keblumai, Nosies, Gerklės, Plaučių, Plaučinių Dūdų, Inkstų Netvarkumai ir kitos ligos Vyrų ir Moterų yra sekmingai gydomos su patenkinančiomis ir greitomis pasėkomis; o jeigu turite kokią ligą, kurios jūs nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir jūsų nesveikumas bus jums išaiškintas. Kraujo Tyrimai, Šlapimo Analyzė, X-spinduliai, Serumų Leidimai ir Čiepijimai. Sąlygos yra prieinamos. Pasitarimai veltui.
DR. L. ZINS
Virš 25 Metų Praktikos
110 East 16 St., N. Y.
Tarp 4th Ave. ir Irving Pl.
Valandos 9 A. M. iki 7 P. M.
Sekmadieniais 9 A. M. iki 3 P. M.
(MES KALBAME LIETUVIŠKAI)

Telefonas: Humboldt 2-7964
DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2—4 ir 6—8.
Nėra valandų sekmadieniais.

NOTARY PUBLIC TEL. STAGG 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai.
Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

COAL
Ask us for our Easy payment plan
De Kalb lengvas būdas pirkti anglį
Prisipilkit jūsų anglio aruodus dabar. Renkpinigių nereikia: užsimokėsite už anglį bekūriadami.
Jefferson 3-2779
Peter Lisauskas savininkas.
Jei neturite pinigų, galite gauti kurą iš DeKalb Coal Co. sulig finansavimo plano. Prisipilkit savo aruodus anglio dabar, o pradėkit mokėti už 30 dienų po atvežimo.
DeKalb Coal Co
1458 DEKALB AVENUE COR. KNICKERBOCKER AVE. RIDGEWOOD
SELECT COKE - OIL - RED-ASH - BLUECOAL

LINARDS LAICENS. Iš latvių kalbos vertė DŽUGAS.

Klykiantieji Korpusai

(Tąsa)

—Jūs norite knygas imti iš bibliotekos, ponas Atalai?

—Argi tai galima?—stebėjosi Atals.

Taip, jas galima buvo dar tą pačią dieną gauti. Jaunuolis padavė jam katalogą, Atals išsirinko ir pažymėjo.

Kai bibliotekorius nuėjo ir langelis užsidarė, tuoj už stiklo pasirodė kita—ruda akis. Vėl atsivėrė langelis ir jame pasirodė kitas kalinys, gerai nusiganęs su gražia barzdele:

—Jūsų draugas Ozolinš klausia, ar jums nereikia cukraus; arbatos ar kakao?

Tarpininkas buvo koridorninkas—koridorščikas, kaip paprastai juos vadino visomis kalbomis. Taigi čia buvo draugiška organizacija: rūpinosi vienas kitu.

Kadangi visa ką minėtą Atals turėjo, tai koridorninkas tęsė:

—Gal būt taboka reikalinga, degtukai, paišelis? Viskas, ko trūksta, bus pristatyta.

Po to koridorninkas apsidairė aplink, ištraukė iš kelnių kišeniaus kažkokį sulankstytą popierėlį ir padavė.

—Na, ligi pasimatymo. Kai perskaitysit, atiduokite man. Tiktai saugokitės 38. Jis įtartinas.

Jis tyliai uždarė langelį ir nuėjo.

Atals ištiesė popierį: tai buvo nelegali "Kova," paskutinis numeris.

Atals išplėtojo "Kovą," atsistojo prie sienos ligiagrečiai su durimis ir skaitė. Vienok jo dėmesis susiskaldė į keletą krypčių: nauja aplinkuma, apystovos ir drąsi kalinių organizacija jį truputį jaudino. Nors ir gubernijos kalėjime retkarčiais buvo laikraščiai, bet beveik tiktai legalūs, vienok apystovos ir skaitymo būdas ten jau buvo priprastas. Tose apystovose viskas ėjo sklandžiai. Bet čia buvo daug savotiškumo: būti sugautam skaitant legalų, bet kalėjime uždraustą laikraštį, ir nelegalų "Kovą"—buvo labai didelis skirtumas. Vien už "Kovos" slėpimą už kalėjimo sienų nuteisdavo daug didesnei bausmei, negu dabar jis buvo nuteistas. Kokiai bausmei nuteistų, jei sugautų kalėjime "Kovą" skaitant?

Vos suspėjo jis apie tai pamanyti, kaip pasigirdo platformoje skubūs žingsniai. Atrodė, kad skuba prie jo durų. Todel jis griebėsi kur nors įgrūsti laikraštį, bet tai reikalinga buvo padaryt taip greitai, kad jis negalėjo suvokti, kur jį dėti. Skubant nepasisekė niekur kitur, kaip tik pro praplyšusį ploščiaus kišenių nuleisti už pamušalo. Vienok pasirodė, kad žingsniai buvo ne į jo kamerą.

Po to Atals tuoj ėmė galvoti, kur kameroje galėtų būti tokia paslėptuvė, kad mažų mažiausia, lengvai negalėtų atrasti paslėptą. Nes jis žinojo, kad ir prie laisviausios kalėjimo tvarkos slėpimo konspiracija reikia išlaikyti taip griežtai, kaip tai reikalinga prie drakoniško režimo ir kratų. Jis apibėgo akimis visur: lentynoj, po stalo lenta prismeigti su adata, į brezento siūlę, kuriuo aptraukti lovos rėmai, į centralinio apšildymo batarėją? Visas šias vietas reikalinga buvo atmesti, kaip labai naiviškai sugalvotas, nes negalėjo būti nieko lengvesnio, kaip, pavyzdžiui, kyštelti ranką už batarejos, ar pagrabalioti ant lentynos, paversti stalą ir ištraukti ar pastebėti viską, kas ten paslėpta. Bet sienos buvo lygios, kietos, langai uždaryti naktį, dieną buvo kaip ant delno—jei norėtum slėpti tarp dvigubų langų. Bet nebuvo jokios garantijos, kada kada nors kas atėjęs neiškratytų nuodugniai kaip kamerą, taip ir jį patį. Kur tada? Kur? Vienok kiekvienai kamerai ir kiekvienam kaliniui buvo reikalinga tokia saugi, svetimiem nesurandama vieta. Tokia vieta buvo kameros idejinio gyvenimo palaikytoja, kameros širdis ir smegens drauge.

Todel Atals ištyrinėjo, išieškojo ir nuodugniai apžiūrėjo ir apmąstė kiekvieną vietelę, bet ligi vakarienei ir vakarinio patikrinimo vienok nepasiekė tikslo. Apžiūrinėdamas ir tyrinėdamas sienas, lubas ir daiktus jis šį tą surado. Pavyzdžiui, ant lentynos rado plonam popierėlyj užrašytas revoliucines eilės su data ir pseudonimu; ištraukęs rankšluosčiui pakabinti skirtą virbą rado kiaurumoje sulankstytą popierėlį su sienos telegrafo abėcėle—alfabeto raides, suskirstytas į penkis stulpelius, žiūrint iš viršaus ir iš šonų. Stalo lentos apatinėj pusėj buvo cheminiu paišeliu parašyta ir peiliu įrėžta keletas pavardžių, greta kaikurių įstatymo punktai, remiantis kuriais kaltinamasis nuteistas ir kuriam laikui. Pavardžių tarpe nė vienos nebuvo Atalui pažįstamos. Skardoj, kuria buvo apkaltos durys, irgi buvo adatos galu ar kitu kokiu kietu daiktu įrėžtos pavardės. Tų tarpe jis rado Eglito pavardę. Vadinasi—tai Eglito kamera! taip norėjosi šį atradimą pažymėti. Žemiau buvo prierašas, kad tada ir tada: "Pervestas į Orlo katorgos kalėjimą." Jei atsitiktų ir man tuo keliu važiuoti—manė Atals—tai bent jau galėsiu sutikti draugą. Ant sienų daugelyje vietų sukietėjusių aliejinių dažų slougsnyj buvo įrėžta tai rusų, tai latvių kalba revoliucinių dainų punktai ir obalsiai prieš samoderžaviją, carą ir jo budelius. Vienoje vietoje didelėm, į akis krintančiom raidėm buvo parašyta: "Saugokis Grendorfo iš 38-tos kameros!"

Tokiu būdu pasirodė, jog tyli vienutė kamera kalbėjo. Ji pasakojo, informavo, pamokė, šaukė obalsius. Ir taip—nebuvo nė mažiausios abejonės—kalbėjo ir šaukė kiekviena tokia kamera. Taip šaukė visos jos kartu—taip visas kamerų korpusas. Visas kamerų korpusas rėkė savo sienomis tuos obalsius, ir tą kovą, prieš kurią jis buvo pastatytas iš geležies, plytų ir cemento.

Atals manė apie Grendorfą. Tas buvo kažkokio apskrities viršininko pagelbininku, baudžiamųjų ekspedicijų uolus dalyvis, niekšas ir žmogžudis. Jau visi žinojo, kad jis yra centraliniam kalėjime—vadinasi 38-oj buvo jis! Buvo žinoma, kad išaikvojęs valdiškus pinigus jis pakliuvo ir buvo nuteistas pusantrų metų areštantų roton. Taip pat buvo žinoma, kad bendrose kaip politinių, taip ir kriminalinių kamerose buvusį administratorių nebūtų palikę be užmokesnio. Todel patalpino į vienutę, vienok ir tokioj padėtyj jis buvo pavojingas kaip šnipas, išdavikas, bet ir jam buvo pavojingi visi kiti. Todel į koridorių ar pasivaikščioti jį leido tiktai vieną. Atals jau buvo matęs jį pro pereinamos kameros langą, apžėlusį barzda ir panašų į surembėjusį žmogžudį, vaikščiojantį kalėjimo kieme naujose mančesterinėse kelnėse ir bliuzkoje—rotniekų drabužiuos.

(Daugiau bus)

Elizabeth, N. J

Iš "Laisvės" Vajininkų Vakarėlio.

25 d. spalių L. D. P. Kliube Elizabetho "Laisvės" vajininkai turėjo surengę šaunų pasilinksminimo-šokių vakarą.

Rodos, šiame sezone Lietuvių Progresyvis Kliubas pirmų sykiu matė tokios gražios ir nuotaikios publikos.

Turėta svečių iš Bayonne, N. J. su gerai žinomu dainininku Višniausku, Skipariu ir kitais. Taipogi geras būrys dalyvavo iš Newarko, o iš Staten Island turėjome labai simpatišką ir širdingą draugą Joną Laukaitį, kuris ištikrųjų visus svečius vaišino tikrai "karališkai." Tai būtų gerai, kad visi "Laisvės" rėmėjai sektų pėdomis Jono Laukaičio. O iš Brooklyno turėjome P. Buknį ir Petrą Veršinskį. Pastarasis tai šių žodžių rašytojo geras kaimynas iš vargdienių šalies Lietuvos, veikiausiai ir jis bus "L." rėmėjas nuo šios dienos, nors ligšioliai gana toli nuo jos stovėjo. Jeigu šiuos žodžius tau teks skaityti, Petrai, tai apmąstyk gerai ir būk "L." ir Lietuvos liaudies rėmėjas.

Prie progos turiu pažymėti, kodel lindeniečiai taip apsileido? Jie mūsų artimi kaimynai ir nedalyvauti, tai jau netaip gerai. Tiesa, K. Andriunas dalyvavo, bet jam čia paranku. O kur kiti draugai buvote?

Šokiai tai šokiai, bet neapsieita ir be rimtų dalykų. Mūsų smarkusis vajininkas A. Stripeika pasakė trumpą prakalbėlę apie "L." vajaus pasekmes. Po to P. Buknys gana ryškiai išanalizavo Ispanijos padėtį, surišant ją su "L." vajaus klausimu. Baigdamas kalbą, apeliavo į susirinkusią publiką padėti finansiškai Ispanijos demokratijai ir laisvės gynėjams. Aukavo sekamai:

Jonas Nevulis $1.00
J. Vizbaras $1.00
C. Stalsiulienė $1.00
B. Burkauskas $1.00
A. Višniauskas $1.00
L. Paulauskas $1.00

Viso aukų surinkta $9.30. Ačiu draugams už tą paramą.

Baigdamas turiu priminti, kad pirmininkavo vakarui A. Skairus. Rodos, daugiausiai dirbo šiame vakare A. Šiaudis, orkestrą vadovavo K. Pociunas ir L. Paulauskas. Jų orkestroj matėsi ir vienas naujas narys, geras ir sumanus draugas J. Zagreckas. Puikiai jie griežė polkas, kad net langai drebėjo. Bravo, vyrai, už tai!

Jūsų D. K-tis.

Užsimušė Darbininkas

Nuo ketvirtų lubų nukrisdamas užsimušė W. Belis, langų plovėjas Singer Sewing kompanijos dirbtuvėje. Nelaimingasis buvo dar tik 25 metų amžiaus. Gyveno po num. 247 Belmont Ave., Newark, N. J. **Ukrinas.**

Nuo Red. Korespondenciją sutrumpinome, nes apie tą vajininkų parengimą buvo kito draugo anksčiau parašyta. Atleisite.

Worcester, Mass.

Prakalbos ir Aukos Ispanijos Kovotojams

Sekmadienį 25 spalio Worcesteryj atsibuvo didelės prakalbos, surengtos per Lietuvių Draugijų Veikiantį Komitetą temoje apie tęsimą darbų Clevelando seimo atsteigimui demokratinių laisvių Lietuvoje ir apie Ispanijos liaudies kovas su fašistais sukilėliais prieš teisėtą valdžią. Buvo net trys kalbėtojai: "Laisvės" redaktorius R. Mizara, "Keleivio" redaktorius St. Michelsonas ir Susivienijimo Liet. Am. prezidentas advokatas Bagočius. (Kadangi kalbėtojų kalbų sūtraukas padavė pirmesnis korespondentas, tai jas čia praleidžiame.—**Red.**)

Tur būt buvo žingeidžios prakalbos, kad pilnutėlė Endicott Str. svetainė užsilaikė ramiai ir niekas neaplaido svetainės per prakalbas, kurios tęsėsi per 3½ valandų. Pertraukoje dainavo "Aido" Choras, bet šiuo sykiu silpnokai, nes daug choristų kas žin kodel nepribuvo ant prakalbų ir, žinoma, nedainavo.

Buvo renkamos aukos.

Viso surinkta 38 dol. 23c. Aukavo sekamai po 1 dolerį: Petras Banionis, Petras Butkevičius, Jurgis Kanapkis, V. Tumanienė, T. Bakšienė, M. Šiupienienė, V. Bernota, P. Šiušas, J. Lukas, A. Liebavičius, J. Daugela, J. Dimielis, N. Kudarauskas, V. Repečka, B. Mizara, P. Jelskis, A. Balčiunas, J. Viliušnikas.

Po 50c. J. Bakšys, P. Kazlas F. Skliutienė, D. Jussius, Valuntukevičienė, Deksnienė, M. Petrauskas, K. Kasiulis, K. Vaivada, A. Balčiunas. Su smulkesniais viso 38 dol. 23c. Reikėtų daugiau tokių prakalbų!

S. Janulis.

Vengrijos valdžia rengiasi greitu laiku pripažint Ethiopiją Italijai.

Draugiška Party

Pasitikimui Naujo Manadžeriaus

PARAMOUNT CABARET
PIJUS MACY-MAČYS

Parė Įvyks Trečiadienį

LAPKRIČIO 4 (NOV.)

Plačiai Brooklyno ir apylinkės lietuviams žinomas biznierius Pijus Mačys, kuris ilgus metus buvo namų rakandų biznyje dabar pastojo už manadžerį pas Stasį Mišiūną į lietuvių kabareto biznį užvardytą:

PARAMOUNT CABARET
473 Grand Street
Brooklyne

Naujo manadžerio pasitikimui yra rengiama šauni parė, šį trečiadienį. Bus puiki programa, gera muzika šokiams ir bus skanių valgių. Savininkas Stasys Mišiūnas ir manadžeris Pijus Mačys kviečia visus pažįstamus atsilankyti pasiviešėti ir taip pat kviečia ir tuos, su kuriais dar neturi pažinties, kad atsilankytumėte susipažinti.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

SO. BOSTON, MASS.

Komunistų Partijos Dist. 1 rengiamas Rusijos paminėjimas įvyks penktadienį, lapkričio 6 d. 8:30 v. v. Hotel Bradford Ballroom, 275 Tremont St. Bostone. Įžanga 40c. Visų sąmoningų darbininkų pareiga yra dalyvauti ir atsivesti kitus.

(260-261)

LOWELL, MASS.

LDS 110 kp. rengia šokius 7 d. lapkričio po numeriu 338 Central St. Šokiai prasidės 7:30 val. vakare. Draugai, jūs visi žinote, kad LDS parengimai smagūs būna. Kviečiame jus visus dalyvauti ir paremti mūsų organizaciją. Bus gera jaunuolių orkestra, grieš lietuviškus ir amerikoniškus šokius.

(260-262)

CLEVELAND, OHIO

ALDLD 15 Apskritys rengia prakalbų maršrūtą drg. L. Pruseikai. Pirmos prakalbos įvyks 9 d. lapkr. Carletie, Senkų Svetainėje, 4015 E. 141st St. Pradžia 8 val. vakare.

Lapkričio 10 d. įvyks Lietuvių Svet., 6835 Superior Ave., 7 v. v. Pirm prakalbų turėsime mitingą, malonėkite būti 6 val.

Lapkričio 12 d. 190 kp. rengia prakalbas Collinwoode, Turek's Svet., 16011 Waterloo Rd. Pradžia 7 val.

Prašome visus Clevelando lietuvius dalyvauti šiose prakalbose, nes ne tankiai mus aplanko toki kalbėtojai.

190 Kp. Korespondentė.

(260-262)

EASTON, PA.

ALDLD 13 kuopos susirinkimas įvyks nedėlioj, 8 lapkričio, kaip 2 val. po pietų. Easton Baking Co. Svetainėj, 36 N. 7th St.

Draugės ir draugai, visi būkite ant šio susirinkimo, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstymui. Taipgi reikės rinkti delegatus į Apskričio konferenciją. Būkite visi ir naujų narių atsiveskite.

Sekretorė.

(260-261)

ELIZABETH, N. J.

TDA kp. susirinkimas įvyks lapkričio 5 d., 8 v. v., 408 Court St. Visi nariai būkite, taipgi draugai atstovai būkite, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. **Sekr. A. S.**

(260-261)

PRANAS ŠUPIS
Lietuvis Ekspertas
KURPIUS

Darau naujus čeverykus, dataikau prie visokių kojų, paplatinu ir pailginu gatavus čeverykus ir taisau senus.

Nesivarginkite savęs nepritaikytais prie savo kojos čeverykais, negadinkite tuom savo sveikatos. Pasitarkite del pritaikymo čeverykų su lietuviu ekspertu čeverykų pritaikymo. Kreipkitės:

306 UNION AVENUE
KAMPAS TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.

Vaksavojame Čeverykus—Shoe Shine

A. VELIČKOS ir O. DEGULIENĖS
Naujai Modderniškai Įtaisytas
RESTAURANTAS
"Laisvės" Name 417 Lorimer St., Brooklyn

Gaminama visokie valgiai lietuviško ir Amerikoniško stiliaus, mėsiški ir pieniški; kasdien skirtingi ir švieži. Pavyzdinga švara, greitas ir prielankus patarnavimas.

Atdara anksti rytą iki vėlai vakaro kasdieną
Prašome įsitėmyti antrašą ir užeiti.

LORIMER RESTAURANT
417 Lorimer Street Brooklyn, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAM ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 7-8886

ANTANAS KASMOČIUS
GRAŽIAI ĮRUOŠTA VIEŠA UŽEIGA

Čia užėję tikrai jausitės patekę į tinkamą vietą ir atsilankysite dažniau.

VISOKIOS DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
GERI STEAK'AI IR KITI VALGIAI

Antano Kasmočiaus vieta skersai gatvės nuo "Laisvės", ant kampo Lorimer ir Ten Eyck Sts.

49 TEN EYCK STREET B ROOKLYN, N. Y.

GRAŽIAI PRIIMAME SVEČIUS IŠ KITUR ATVYKUSIUS
Tel. EVergreen 8-8520

VARPO KEPTUVĖ
36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi.

Čia Parodoma Dalis Varpo Keptuvės, Kur Kepama duonos: rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake. Stollen, Doughnuts, Pies, Pasteries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Antrašas: 36-42 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

TRU-EMBER COAL COMPANY
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
(LIETUVIŲ ANGLIŲ KOMPANIJA)
Telefonas: EVergreen 7-1661

NEW YORKO IR APIELINKĖS ŽINIOS

Komunistų Rinkimų Mitingas Buvo Didžiausias N. Yorko Istorijoj

Virš 25,000 New Yorko darbininkų ir progresyvių šturmavo didžiulę Madison Square Garden svetainę, pirmadienio vakarą: perpildė ją ir keli tūkstančiai žmonių, negalėję įeit vidun, lauko pusėj stovėjo, kad išgirsti paskutines Komunistų Partijos prakalbas rinkimų klausimu. Tai buvo didžiausios, entuziastiškiausios iškilmės, kurias Komunistų Partija bent kada turėjus New Yorke.

Susirinkimas prasidėjo lygiai 8-tą valandą. Buvo pranešta, kad vien tik New Yorke, rinkimų kampanijos metu, tapo parduota 1,300,000 kavalkų rinkimų literatūros. Penkių minučių ovacija sveikino Kompartijos "sleito" narius, kurie būriu įžengė į salę, ir kuriuos lydėjo 100 Jaunų Komunistų Lygos narių su raudonom vėliavom.

Estrados kairėje buvo pastatytas 20 pėdų augščio piešinys stovyla, atvaizduojant grupę Amerikos 1776 metų revoliucijos kovotojų, o dešinėje tokio pat dydžio piešinys atvaizdavo 1936 metų Amerikos darbininkus, negrą ir baltą, kurie nešė pirmyn raudoną vėliavą. To reikšmė buvo "Komunizmas — Dvidešimto Šimtmečio Amerikonizmas." Virš estrados kabojo didelėm raidėm iškaba—"Balsuokite už komunistus."

Iš viso buvo 10 kalbėtojų, vienok nenusibodo klausyti jų kalbų, nes visi aiškiai ir trumpai atliko savo užduotis. Pirmininkavo d. Krumbein.

Pirmininkas perstatė d. Angelo Herndon kalbėti ir, tarytum iš magiko kepurės, iškilo didelė iškaba su žodžiais "Apsaugokime Demokratines Teises". Ta iškaba lengvai būtų galima visai uždengti gero dydžio "garadžių". Taip buvo ir su visais kalbėtojais—kuomet jie pradėjo kalbėti, iškilo iškaba, ant kurios buvo užrašyta vienas Kompartijos rinkimų platformos punktas ir kalbėtojo prakalba buvo ta tema.

Prieš ir po kiekvienos prakalbos įvyko didelis triukšmas, —dūdos, švilpukai, šauksmai, delnų plojimas buvo taip garsūs, kad nebuvo galima susikalbėti su šalia stovinčia drauge.

Susirinkimo svarbiausiu punktu buvo draugo Browderio prakalba, kuri perduota per radio visai šaliai 10:45 val. vakare. Kuomet d. Browderis buvo perstatytas kalbėti, "sprogo" toks didelis triukšmas, kad pirmesnieji sveikinimai buvo tik įsismaginimas. Pasileido popierų ir baliūnų debesys nuo viršaus,o spalvuotos šviesos apšvietė visą spalvuotą vaizdą. Tai buvo spektaklis, kurio šių žodžių rašytojas niekados nematęs.

Po radio prakalbos drg. Browderis dar pasakė keletą žodžių ir tada iškilo raudona iškaba tokio milžiniško dydžio, kad uždengė visas pirmas 10 iškabų. Ant jos buvo baltais žodžiais nupiešta "Budavokime Socializmą Budavojant Komunistų Partiją!"

Beje, aukų rinkimų laiku ant estrados buvo pastatytas 20 pėdų nupieštas pinigų "registeris". Po aukų rinkimų "registeris" parodė $3,524 įplaukų.

Ten Buvęs.

Williamsburgo Bedarbių Kovos Už Duoną, Drapanas ir Rendas

Spalio 28 d. susirinkimas buvo didesnis, palyginus su pirmesniais susirinkimais. Yra ženklas, kad bedarbiai pajunta besiartinantį šaltį ir pradėjo daugiau domėtis, kas bus, kaip ateis žiema, o mes neturime maisto, nei drabužių, gi pastogę galima lengvai prarast. Ta mintis atsikartoja kožnam bedarbiui.

Organizatorius raportavo pažymėdamas, kad kas savaitę pašalpos reikalavimų atsiranda daugiau ir daugiau, o mūsų lokalas atsidūrė ant bedugnės kranto. Narių duoklės nemokėtos už kelis mėnesius. Toks narių pasielgimas silpnina organizaciją. Parengimai būna prasti. Pinigų išdė nėra nė cento. Renda už šviesas ir susirinkimų vietą nemokėta. Apsileidimo veikime pasėkoj pašalpos iš bedarbių atimamos, viešieji WPA darbai uždaromi.

Pereitą pėtnyčią Brownsvillėj buvo prie šelpimo įstaigos demonstracija. Į ją mažai žmonių atėjo, tad policija buožėmis išdaužė. Tas buvo patvirtinta ten buvusių narių: jie rodė apdaužytas nugaras, galvas ir šonus.

Tą viską pranešęs organizatorius paklausė: "Ką mes darysim? Ar uždarysime savo organizaciją, ar mesimės į atviresnę ir drąsesnę kovą? Atsakykite!"

Atsakymui į tai susirinkimas nutarė:

1) Jeigu narys ateitų į susirinkimą girtas bus išbrauktas iš organizacijos.

2) Neužsimokėjęs duokles per 2 savaites (?).

3) Du sykiu neatėjęs į bedarbių susirinkimus taip pat praras nario teises.

4) Visi bedarbiai turi būti kas ketvirtadienį prie šelpimo įstaigos su reikalavimais be jokių išsisukinėjimų. Mes turim eit visi, nes vienam reikia rendos, kitam drapanų, trečiam maisto. Taip pat pikietavime ir demonstracijose turim visi dalyvauti, nes sekretorius turės pažymėti visų buvusių vardus. Visi balsavo už šį patvarkymą, priešingų nebuvo.

Nežinia, kur randasi lietuvių bedarbių jaunimas ir kame priežastis, kad nelanko Bedarbių Tarybos susirinkimų. Augusių lietuvių ateina nemažas būrelis.

Kaimietis.

Rengiasi "Parei"

Kaip girdėt, daug draugų ir pažįstamų rengiasi dalyvaut Pijaus Macy sutikime Paramout Cabaret, 473 Grand St., pas S. Mišiūną, 4 d lapk. (Nov.), tai yra seredoj, kaip tik po rinkimų. Žada turėt programą, šokius, taipgi valgių ir gėrimų.

Rep.

Mirė Juozas Lideikis
(Ledek)

Antradienio vakare, spalio 27-tą, busas primušė Juozą Lideikį, kuris buvo nuvežtas į Šv. Vincento ligoninę ir ten mirė sekmadienio rytą. Jo kūnas pašarvotas Richard J. Delaney koplyčioj, 241 W. 14th St, New York City. Laidotuvės įvyks lapkr. 4-tą, trečiadienio popietį, Kalvarijos kapinėse. Velionis buvo 47 m. amžiaus. Šią žinią pranešė per telefoną jo sūnus.

Iš Skulptoriaus P. Rimšos Kūrinių Parodos Atidarymo

Praeito sekmadienio popietį, Master of Arts Institute, 310 Riverside Drive, New Yorke, atsidarė skulptoriaus P. Rimšos kūrinių paroda. Parodą atidarė instituto vedėja ponia Horch, kuri po savo kalbos apie p. Rimšos kūrinius, perstatė kalbėti Lietuvos konsulą Joną Budrį. Vėliaus trumpai kalbėjo komiteto pirmininkas p. J. Ansell. Dr. A. Petrika perskaitė parodos atidarymo aktą ir pagaliaus pakviesta patsai skulptorius P. Rimša, kuris savo kalboje pabrėžė, jog daugelis Europos menininkų yra įsivaizdinę, kad Amerikoj nėra meno, kad čion viskas yra matuojama vien tik biznio sumetimais. P. Rimša pabrėžė savo kalboj, kad viešėdamas Amerikoj patyrė, jog šale dangorėžių, didžiulių tiltų, puikiai išpuoštų sodų ir bulvarų, menas nėra pamirštas.

Parodos atidarymo proga dalyvavo daugelis žymių Amerikos dailininkų: atstovas nuo Amerikos Skulptorių Draugijos, atstovas nuo numismatikų draugijos; žymus meno kritikas Leon Dabo, kuris didžiai stebėjosi p. Rimšos kūrinių originalumu. Publikos kaip svetimtaučių taip ir lietuvių lankėsi gana skaitlingai. New Yorko ir apylinkės lietuviai neturėtų praleisti progos, aplankyti parodą.

Lankymo valandos nuo 1—5 ir penktadieniais nuo 8—10 v. vakare. Uždarymo dieną, 15 lapkričio, paroda tęsis nuo 1 iki 8 val. ir vakare parodos vietoj bus koncertas.

Dalyvė.

Iliustruota Paskaita

Ketvirtadienio vakare, 5 d. lapkričio, 8 val., P. Rimša duos savo kūrinių iliustruotą paskaitą, kas be abejo bus Brooklyno publikai naujenybė. Kad geriau susipažinus su meno kūryba, ateikit pasiklausyti ir kartu pasigėrėti jo kūrinių iliustracijomis. Įvyks Piliečių Kliubo svetainėje, 280 Union Ave. Įžanga 10 centų.

Bedarbis Iššoko Pro Langą

Nedarbas ir ligos padarė darbininko Osborne gyvenimą nepakenčiamu. Jis paliko šeimyną ir atėjo pas savo motiną, kuri gyvena 792 Macon St., Brooklyne. Bet ir čia bedarbiui pasirodė ne išeitis. Matomai, ir iš rinkimų nesitikėjo ką laimėti, nes 6 val. antradienio ryto jis iššoko pro langą nuo trečio augšto ir ant vietos užsimušė.

Iš Komunistų Bankieto

Sekmadienio vakarą, Grand Paradise svetainėje įvykęs 6-tos sekcijos bankietas buvo skaitlingesnis už visus buvusius. Tas parodo partijos įtakos augimą. Taip pat aiškiai buvo įmatomas ir jaunėjimas, nes didelę dalį publikos sudarė jaunimas. Iš lietuvių jaunimo dalyvavo tik B. Kalakauskaitė ir S. Kazokytė. Suaugusių lietuvių buvo keli desėtkai.

Programą pildė mandolinų orkestra ir jaunų dainininkų trio, taipgi buvo kelios trumpos prakalbos, kurias sakė dd. Flaiani, Vladimir ir Martha Stone, 6-tos Sekcijos organizatorė. Martha kvietė visus rinkimų vakare sueiti 6-tos sekcijos buveinėn, 234 Broadway, kad išgirsti rinkimų pasėkas.

Programa buvo vykus tik pradėta pervėlai, taipgi buvo ir kitų bankietinių trūkumėlių. Pasilinksminimų ruošimo srityje mes dar negalime pasididžiuoti tuo mokėjimu ir darbštumu, kokiu pasižymim politikos srityje.

B-s.

Šoko Tiesiai į Ligoninę

Dvidešimt penkių pėdų šokimas nuo Stillwell eleveiterių stoties, kad pabėgus nuo detektyvo, buvo priežastis John Van Vleit patekimo ligonbutin.

Mat, Vleit bandė pavogti laikroduką nuo stotyje miegančio Richard Kramer, bet pastarasis pabudo ir pradėjo vyti. Prie to prisidėjo ir detektyvas, kuris tuo metu buvo stotyje. Pamatęs, kad jam kelias užkirstas, Vleit šoko nuo stoties gatvėn. Tuo žygiu jis gana smarkiai susižeidė ir pateko ligoninėn.

Gaukite "Laisvei" Naujų Skaitytoju

Merginom Reik Atsargumo Su Naujom Pažintim

Dvi merginos, Rose Levano, 21 m., ir Alberta Klimas, 20 m., gyvenančios 1170 Lincoln Pl., susipažino šokiuose 3 vyrus. Po šokių jie pasiūlė pasivažinėti. Prie Metropolitan Ave. ir Roebling St. jie sustabdę mašiną ir visi trys išžaginę Levano, o Klimas pabėgus iš automobilio. Pribuvę radio karų policistai vyrus areštavę. Vienas iš jų, 34 m., padėtas po $20,000 kaucijos, o jaunesnieji, 24 ir 21 metų, padėti po $10,000 kaucija kiekvienas.

Rastas Revolveris Suteikė Nelaimę

Stanley Zakowski, 15 metų, 71, Cranberry St., su grupe draugų lošė bolę. Bolė nusirito tarpnamin ir Zakowski nuėjo jos ieškoti. Jis ten rado mažą revolverį. Sujudę jo draugai jam liepė pamėginti, ar užtaisytas. Paspaudus revolverio gaidžio kojukę, kulka pataikė į James Pierro kirkšnį. Nuvežus į ligoninę, sakoma, Pierro pasveiks.

Žmogus, Tai Ne Musė

Jack Ende, 27 metų vyras, norėjo įrodyti savo pačiai, kad plėšikai galėtų įsibriauti į jų kambarius, po num. 238 Rivington St.

Jų kambariai randasi penktame namo augšte. Ende norėjo parodyti, kad jų langą galima pasiekti nusileidžiant gaisriniais laiptais. Jis išlipo ant laiptų ir siekėsi lango, kuris buvo keturias pėdas nuo jo, bet jo koja paslydo ir jis nukrito 60 pėdų žemyn.

Nuvežus ligoninėn surasta, kad daug kaulų sulaužyta ir nemanoma, kad jis pasveiks. Ende per vėlai sužinojo, kad žmogus negali kaip musė laipioti sienomis.

Netikėtai Tėvas Užmušė Sūnų

Jaunas tėvas, John Klein, 24-rių metų, sutiko daboti šešių mėnesių sūnų, o jo moteris išėjo į judžius. Jis pasidėjo kūdikį šalia savęs supamame krėsle ir užmigo. Pusvalandį vėliau atėjo tėvo uošvis, Edward Brannigan ir jį prikėlė, nes jo ranka buvo atremta į kūdikio gerklę. Negalėdamas kūdikio atbudinti, Klein pasišaukė pirmos pagelbos, iš Columbus ligonbučio, bet veltui—vaikutis nepabudo iš amžino miego.

SUSIRINKIMAI

LDS 1 Kp. Susirinkimas
5 Lapkričio

Visi nariai ir narės kviečiami ateiti laiku, nes susirinkimas bus trumpas, kad daugiau laiko būtų Dr. Šliupaitės kalbai sveikatos klausimu. Būti laiku yra visų narių užduotis. Kviečiami ir ne nariai. Susirinkimas bus pradėtas lygiai 8 val. vakaro. "Laisvės" svetainėje.

Valdyba.
(260-261)

PARDAVIMAI

Parsiduoda saliūnas. Norint žinoti daugiau informacijų, kreipkitės po numeriu 223 Kent Ave., kampas North 1st St., Brooklyn, N. Y. Arba šaukite telefonu: EVergreen 7-9519.
(257-263)

Iškilmingas Atidarymas
JONO JUREVIČIAUS
VALGIŲ IR GĖRIMŲ UŽEIGOS

•

Šiomis dienomis Jonas Jurevičius gavo pilnus laisnius patarnavimui visokiais gėrimais.

Degtinės, Vynai ir Alus

Sekantį Penktadienį

Lapkričio 6, (November)

Įvyks iškilminga atidarymo party. Bus duodama karšti valgiai ir bus patarnaujama įvairiais gėrimais.

•

Širdingai užkviečiu visus savo pažįstamus ir draugus ateiti pasiviešėti ir taip pat kviečiu užeiti ir tuos, su kuriais dar neturiu pažinties, bus malonu susipažinti.

•

Prašau Įsitėmyti Antrašą:

148 GRATTAN ST.
BROOKLYN

Kampas Varick Ave., vienas blokas nuo Flushing Ave., Ridgewoode.

Tel.: Pulaski 5-9826

"LAISVĖS" KONCERTAS

Koncertas Bus LAPKR. 8 NOV.

•

Koncerto Pradžia 3:30 Val. Po Pietų

•

Šokiai Bus Tuojaus Po Programai

Ona Leonavičiutė, Dramatiškas Sopranas.
Tik dabar Ona sugrįžo iš North Carolina, kur ji dainavo žymiuose teatruose ir jau ilsisi ir rengiasi "Laisvės" koncertui. "Laisvės" bankiete Ona sukėlė daug entuziastiškų ovacijų. Gi koncerte, kur bus ramu ir kada Onos balsas skambės kaip iš sidabrinio varpo, tai kiekvienas jaus lyg žavėjimą savo jausmų ir sielos.

Labor Lyceum Svetainėje

949 Willoughby Ave.

Brooklyn, N. Y.

•

Wm. Norris Orchestra

•

Bilietai Gatavi

Daugiau, programos išpildyme, dalyvauja šie talentai:

Ona Leonavičiutė, dramatiškas sopranas, lietuvaitė, savo talentu ir išsilavinimu išsidirbo gražios karjeros amerikoniškoje scenoje. **Viktoras Bekeris ir George Vedegis,** duos gražių duetų akompanuojant elektriniu gitaru. **M. A. Dedovitch,** tenoras-Spintto, rusų operų dainininkas, puikaus talento artistas. **Smuikų, Cello ir Piano Sekstetas,** solus dainuos mylima Brooklyno dainininkė **Aldona Klimaitė,** koloratūra sopranas. Taipgi šiame koncerte dainuos **Konstancija Menkeliuniutė,** mezzo-soprano, kuri plačiai Amerikos lietuviams yra žinoma kaipo puiki operų dainininkė. **G. Pravdin,** baritonas, irgi rusas profesionališkas dainininkas iš New Yorko.

Programą atidarys Brooklyno Aido Choras, vadovaujant B. Šalinaitei. Po koncerto bus šokiai, griežiant Wm. Norris orkestrai.

Seserys Petraičiutės iš Chicagos, lietuvės, puikiausios scenos šokikės, jos šoks penkius kavalkus sceniškų šokių pianu akompanuojant Nellie Valinčiutei.

Prašome Tuojaus Įsigyti Įžangos Bilietus, nes Sėdynės Rezervuotos.

Įžanga Koncertui ir šokiams 50c, 75c ir $1.00. Vien tik šokiams 50c.